

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos polt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryáltár polt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Szombat, május 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- A földművelésügyi költségvetést elfogadták.
- Amikor sztrájkolnak a vasutasok.
- A szociálisták Kossuth Ferenc lakásán.
- Fülfüggesztett miniszteri tanácsos.
- Házasságtörő grófnő.
- Assuk az őskori temetőt.
- A rablógyilkos gyógyszerészesség.
- Molnár Ferenc öngyilkos kísérlete.
- Tarkaságok.

Amerika — rólunk.

Arad, május 12.

Taft, az Egyesült-Államok elnöke letette a fegyvert. Az elme fegyverét, amelylyel egy fölöttébb nehéz közjogi csomót nem tudott kettévágni. A new-yorki Magyar Republikánus Klubban vacsorázván, az amerikai ember becsületes őszinteségével jelentette ki, hogy ő leteszi a fegyvert, mikor Magyarország és Ausztria egymás közötti viszonyának megértéséről van szó.

Egyszerű ember ajkáról nem esne rosszul ez a vallomás. Utóvegre sokan vagyunk, akik nem ismerjük a közösségeket, amelyek a német birodalmi szövetségben élő királyságokat, nagyhercegségeket és szabad városokat összekötik. Azt még kevesebben tudtuk, hogy Svéd- és Norvégországnak immár megszakadt uniója mire terjedt ki. A társadalomban csak különleges emberpéldányok vannak, akik az ilyen nehéz titkokba be vannak avatva. Ezek az ugynevezett külföldészek, az

ujságok külpolitikai rovatát vezető zsurnaliszták, akik meglepő tájékozottsággal ismerik az ausztráliai államok alkotmányát és a délafrikai tartományok parlamenti szervezetét s több eféle titkokat. Másoktól azonban nem lehet kívánni, hogy tudják: az osztrák-magyar monarchiában van három pénzügyminiszter, ellenben csak egy külügyminiszter, két főváros, egy udvar, — és így tovább.

Azonban most — államfőről van szó. Akitől meg lehetne kívánni, hogy az ő államával „szivélyes viszonyban élő nagyhatalomról” tudjon valamit. Mert az, hogy oly keveset tud, a magunk jelentéktelen voltára lenne jellemző. Igaz, hogy Amerikában az elnököt nem nevelik úgy az uralkodói pályára mint nálunk a királyi hercegeket, de a ki az amerikai Egyesült Államok elnöke, s a ki az amerikai magyarok szavazataért megy udvarolni, annak valamivel többet kellene sejtteni a mi közjogi önállóságunkról.

Ne féljen az olvasó, nem fogjuk az ismert vidéki heti ujság példájára megrovásban részesíteni Taft urat, megrovásban, a melyről ő előreláthatóan nem szerez tudomást, s ha ez mégis a füléhez jutna, alig lenne rá hatással. Az elnök nyilatkozata nemcsak ő reá magára karakterizáló, hanem arra is, hogy az egész külföld mennyire keveset tud arról, hogy mi, a birodalmi keretekben önálló állam vagyunk. Súlyos szubvenciókkal néha

el lehet helyezni a külföldi lapokban néhány közleményt a magyar politikáról, a melyekben hangsúlyozni igyekeznek, hogy Magyarország az valami egyéb, mint Ausztria, sőt más, mint az osztrák-magyar monarchia s a legkevésbé se az, amit Gross-Oesterreich-nek neveznek; mindennek nincs hatása s mi tovább szerepelünk osztrákoknak, a magyar király pedig császárnak a külföldi közhitben.

Valami azonban még inkább figyelemre méltó. Az Egyesült Államok elnökének nyilatkozata, amely bennünket olyan kellemetlenül érint, néhány hónappal azután történik, hogy Apponyi Albert gróf amerikai körutját megtette. A körut a világbéke eszméjének szólt, de Apponyi hazajöve, maga hangsúlyozta, hogy utjátan előadásokat tartott a magyar közjogról, hogy a „leginkább mérvadó körökben az Ausztriával való viszonyunk felől uralgó tájékoztatanságot és tévedéseket eloszlassa.” Nem sok szerénységre valló nyilatkozatokat tett amerikai utjáról és büszke örömmel hangsúlyozta, hogy sok-sok sötét koponyát sikerült felvilágosítani. Örömkre esett ez a vállalkozás. De ha e fölvilágosító expedíció és e sok előadás után maga az Unio elnöke ilyen sötét tájékoztatanságban maradt közjogi viszonyunk felől, — akkor, bocsánatot kérünk, Apponyi mégse bizonyult arra alkalmasnak, hogy a magyar közjog egyetemi tanára legyen.

Modern farizeusok.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

(Reggel 6 óra. A szobában félhomály. A butorok körvonalai: két tornyos ágy, egy festett pohárszék, sok szentek papirosvirág dekorációval, egy bőrdívány, amin ujjnyi vastagon fekszik a por. Az asztal, mely jelképül szolgálhatna a szabadság, egyenlőség és testvériség szimbolumának a szerves és szervetlen világnak annyiféle produktuma hever rajta békés egyetértésben. Kenyér-morzsa, fülbevaló, egy néhai sertés oldalbordái s annak tepertővé cserélődött zsirszöveti ujságlapba félig-meddig betakarva, a tegnapi vacsora maradványa. Egy kiszedett hamis fogsor, egy elkezdett horgolt tálcakendő, egy levetett félharisnya, egy tégely kézfinomító, egy hamis copf, néhány szem pattogatott kukorica és az ébresztő óra, mely e pillanatban hangos csörömpöléssel és csilingeléssel végzi kötelességét. Az ágyakban némi mozgolódás.)

Az asszony álmosan:
— Disznó cseléd, még most se kelt fel. Csenget. Semmi eredmény.
A férj a paplan alól félénken!
— Ugy tudom drágám, a csengő nem szól.
Az asszony rapszódikusan:
— Annak is te vagy az oka. Mindennel én gonodljak. Te elmégy hazulról s rám szakad az egész ház gondja. Én nem bírom tovább, — keress magadnak más bolondot. Oh, csak az a nagy uristen soha asszonyt ne teremtett volna e világra és titeket se zsarnok

férfiak, akik minket halálra kintoztok. Ez tűrhetetlen, ez borzasztó! El kell kárhozni mellettek!

A férj beljebb huzódik a paplan alá.
Az asszony megrázza kissé:
— Kelj fel és szólj ki neki!
A férj úgy tesz, mintha mélyen aludna.
Az asszony megrázza még egy párszor, de sikertelenül.

Erre citálva lesznek az összes földi és földöntúli szentek; valamint apák, nagyapák és keresztapák. Azok ugyan meg nem jelennek, de helyettük bedugja az orrát az ajtón egy kócos pelyhes fej:

— Ehun vagyok ni, felköttem már, ne tesszen haragudni tésasszony!

— Hányszor mondtam, hogy én nem vagyok tésasszony, tekintetes, nagyságos asszony vagyok neked te! Takarodj a szemem elől, forrald fel a tejet, öltöztess a gyereket, takarítsd ki az ebédlőt, szaladj el a mézár-székbe, étesd meg a malacokat, rohanj a pékhez kifliért, — te, te semmirevaló, haszontalan, mert megint lefogok a bérédből!...

A paplan alól még félénkebben a férj.
— Na, na...

Ez a két, az irodalmi nyelvbe még teljesen föl nem vétetett szó azonban nem vétetik figyelembe. Különböznen ugyanis elenyésztek volna azok a bámulatos hangzavarban, mely papucsek erőlyes csattogása, spalék nem épen zajtalan kinyitogatása, és hangos ajtócsapkodások közepette nyilvánult.

Közben a nap felkuszik a látóhatárra. Aranyos sugara szálain hangos köszöntéssel emelkedik fel a kék levegőgöbe a pacsirta:

Hozsánna neked Élet, — hozsánna neked Isten!

A kócos szolgáló ujfent bedugja a fejét:
— A mézáros azt izente, hogy addig nem ad hust, míg a másik hónapit ki nem fizetjük. Az asszony mialatt füzősinorjával vesződik, mely a nagy huzgalástól elszakadt, — kissé csendesebben:

— Megpróbáltad a másiknál?
A cseléd klasszikus mozdulattal, mely a száj és orr között eszközöltetett a fekete arabeszkkel telerajzolt kicserepesedett tenyér által, — a vállát vonogatja:

— Hászen váltig mendtam a másiknak is, hogy nekem se fizetett még a tés... tekintetes asszony...

Az asszony minden átmenet nélkül hangos kacagásba kezd:

— Semmi a' Julcsa, — nesze itt van ez az egypár fülbevaló, neked adom, tedd a fülbe, már én ugyis meguntam, oszt várj el a jövő hónapig.

Kitüntető szivességgel:

— Gyere, kapcsolj be a bluzomat! Igaz, az urnak adtál már reggelit?

— Osszement a tej...

— Hol van az ur?

— Kiment a konyhába, piritost csinál, meg hagyományt hozott a keriből.

— Hát a gyerek?

A földművelésügyi költségvetést elfogadták.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 12.

A képviselőház ma általánosságban és részleteiben is megszavazta a földművelésügyi tárca költségvetését. Főszóltat ma Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter is, válaszolt a vita második felében fölmerült észrevételekre. Holnap a honvédelmi tárca költségvetése következik, azután a kereskedelmié.

Elnök: Berzeviczy Albert.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után következett a napirend, a földművelésügyi tárca költségvetésének folytatódó tárgyalása.

Első szónok

Czermák Ernő (Justh-párti): Pirkner Jánossal polemizál. A földművelésügyi költségvetésben csak a 2 millió koronás tétel emelkedik ki, ezenkívül igen kevés, ami dícséretes.

A többtermelés elmélete igen szép, de eddig csak a munkapárti képviselőkől termeltek a kelletténél többet. A kisgazdákat kell átnevelni legelső sorban, hogy tényleg többet termeljenek, mert a vidéki városokban — a kínálat kevés lévén — a drágaság már elviselhetetlen. A kisgazdák vállaira rótt terhekről beszél. A birtokpolitika kérdésében az a véleménye, hogy nem kívánja a hitbizományok eltörlését, hanem bizonyos egészséges arányt tart szükségesnek a kisbirtok, nagybirtok és középbirtok között. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök: Kíván még valaki szólani? Ha senki sem kíván szólani, a vitát bezárom. A földművelésügyi miniszter ur kíván szólani.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter reflektál a vitában elhangzott felszólalásokra. Nyilatkozik a mezőgazdasági érdekképviselőt szervezéséről.

Hammersberg László: Ki kell terjeszteni az önkormányzatot!

Serényi Béla gróf: Erre még ki fogok terjeszkedni. Ismétli, hogy a mai körülmények között megvalósíthatatlannak tartja a mezőgazdasági kamarák létesítését, mert az a ma már meglevő gazdasági közületek értékének csökkenését jelentené. Fízett gazdasági előadókiván a vármegyékben, mert az alispán mellett minden szakmára van külön előadó, csak a mezőgazdaságra nincs. A ki van, az önként, díjazás nélkül szolgál. A mi a vadászati kérdést illeti, a kultúra terjedésével a fővadok szaporodásának bizonyos korlátozását tartja szükségesnek. Az apróvad tenyésztéséről az a nézete, hogy ott, ahol előrehaladott a mezőgazdasági kultúra, ott előrehaladott az apróvad

tenyésztése is. Így fontos különösen a fogoly szaporítása. Nemez István és Rákosi Viktor szavaira reflektálva, kijelentheti, hogy különösen a mellékfolyók szabályozását tartja fontosnak. A pénzügyminiszter, sajnos, kevés pénzt bocsát rendelkezésére és ezért csak annak a három folyónak szabályozását viheti keresztül, a melyekről a multkor szólt.

A közbirtokosságnál jól tudja, hogy sok az abszurdum. Törvényt fognak létesíteni, amely a közbirtokosságot szorosán vett jogi személynek fogja deklarálni és mindent el fog követni, hogy a kisember érdekeit megvédelmezze.

A szakoktatás szempontjából újra kijelentheti, hogy mindent el fog követni az előrehaladásért. Kecskeméten háztartási iskolát fog felállítani. Kertészeti iskolák felállítását már meg is kezdte.

A vámpolitikai kérdést szigorúan mezőgazdasági szempontból nézi, keze azonban 1917-ig szigorúan meg van kötve. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a vám a mezőgazdasági államokban nem a vevőt illeti, hanem az eladót.

A közös vámterületnek

most kezdődik olyan korszaka Magyarországon, a melyből az ország hasznot fog huzni. A mezőgazdasági foglalkozás ugyanis most kezd nálunk produktív lenni. Szeretné, ha a költségvetést korábban fogadnák el, mert a költségvetés későn való elfogadása épen a szegény, munkára váró népet sújtja.

Felkiáltások a baloldalon: Hamarabb kell benyújtani.

Serényi Béla gróf: Csak az a szerény kérése van, hogy minél előbb fogadja el a Ház a költségvetést, mert ezzel a szegény nép érdekeit szolgálják. A vita során benyújtott határozati javaslatokat figyelembe fogja venni és lehetőleg gyorsan intézkedni fog, hogy megfelelőleg intéztesse el. (Helyeslés.)

Vértán Endre félreértett szavai helyreigazítása címén beszélt.

Papp Géza előadó: Válaszol az egyes felszólalók különböző felszólalásaira.

Helyesli, hogy felkarolják a kisemberek érdekeit és földhöz juttassák a szegény embert, akár parcellázás, akár bérletek útján. A mezőgazdasági kérdésekben nincsenek pártpolitikai szempontok. Visszautasítja Mihályi Tivadár vádjait, mintha a földművelésügyi kormány nemzetiségek szerint segítené elő a földművelést. (Zajos helyeslés.) A költségvetés elfogadását kéri.

A vita során beadott határozati javaslatok benyújtói nem kívántak élni a zárszó jogával.

Ezután az elnök elrendelte a szavazást. A Ház a földművelésügyi tárca költségvetését ál-

talánosságban elfogadta és az összes határozati javaslatokat elvetette.

Ezután a részletek tárgyalása következett. A részletes tárgyalás során a horvátországi erdők tételénél Szabó István, az állatorvosoknál Szabó István és Mártonffy Márton, a vízszabályozás és halászat tételénél Reöck Iván és Szabó István szólalt föl. A földművelésügyi miniszter és Papp Géza előadó megnyugtató fölvilágosítása után a Ház tételenként is megszavazta a költségvetést.

Polónyi Géza szóvá tette, hogy Léván a Schöller és Társa cégnek tizenegy szeszkontingense van, holott prima földön gazdálkodnak s ráadásul még nem is magyar állampolgárok. Nem volna szabad idegen embereknek ilyen kedvezményeket adni, mikor sok szegény magyar birtokos van, aki jobban rájuk szorulna. Meg kellene akadályozni jövőre, hogy a birtokkal együtt a szeszkontingenst is meg lehessen szerezni. Fölpanaszolja még, hogy az iskolásgyerekeknek nem adnak szabadságot a hernyópusztításra, mert a közoktatásügyi miniszter ezt rendelettel tiltotta.

Serényi Béla gróf kijelentette, hogy Schöllerék a régi Esterházy-uradalommal együtt szerezték meg a kumulált szeszkontingenst. Különbözik maga is barátja annak a gondolatnak, hogy idegenek ne szerezhessenek ilyen jogot s inkább a szegényebb birtokosok kapják.

Sebeny Antal a kertészeti tanintézet át-helyezését kéri.

Szabó István a munkásházak dolgában szólalt föl s azt sürgette, hogy törvényben mondják ki, hogy a munkásházak építésére szükséges telkeket akár kisajátítás útján is meg lehessen szerezni.

A Ház a többi tételre felszólalás nélkül megszavazta.

Az elnök az ülést két óraker berekesztette.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az autobus vállalat története. Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok, akinek az autobus vállalat létesítése körül érdemei vannak, rendkívül hasznos és praktikus művet irt a gépkocsi vállalat hat esztendő multjáról. Azzal a lelkesedéssel, melylyel a városnak ez a fontos kérdését az első pillanattól kezdve kezeli, gyűjtötte egybe az összes adatokat és dolgozta fel azokat. Valóságos uttoró munkát végzett ezzel az ujjtással, mely hasznára lesz mindazoknak, akik Aradra jönnek a közúti közlekedést tanulmányozni. Az ilyen nagyjelentőségű intézmények monografiája hiányzik a magyar közigazgatás irodalmából. A műben a szerző a maga reflek-

— Az is vele van...
 — Kikefélted a gyerek bársonyruháját?
 — Még a mult vasárnap...
 — Hányszor volt rajta azóta?
 — Mindössze kétszer...
 Az asszony kényelmetlen mozdulattal feszengve a szűk alkalmosságban:
 — Szorítsd, szorítsd azt a kapcsolót hé!
 — Instálom leszakadt.
 — Hát akkor keríts hamar egy biztosító tüst!...
 A leány bárgyu mozdulattal néz széjjel, a mi körülbelül azt fejezi ki:
 — Honnan?
 — Vak vagy, van itt a kendődbel!
 A cseléd leereszkedő mosolygással:
 — Az ám...
 Az asszony:
 — Vágd le azt az egy tyukot, tedd fel föni, ha egy kicsit vén is, ráér. Lódulj, siess!
 A napfény táncolva szökel el a fényes tükör lapon, mely előtt a „teremtés remeke“ az utolsó korrigálást végzi az „Isten hasonmása“-n. Az asztalon a „szin“ annyiban változik, hogy a felkapcsolt fogsor és a hirtelenében elfogyasztott sertés maradványok helyébe egy félig kidöntött puderos skatulya, egy spirituszos lámpa és egy sütovas kerül.

Kivülről nagy sivalkodás.

Az asszony ép a csupa rózsa kalapját tüzi fel s ideges öszerezenéssel megszurja a kezét. A szentek recitálnak. Közben felzárul az ajtó s egy lehetetlen formájú tollas, véres va-

lami szánkázik be a család szemefénye, a trónörökös után:

— A tyukot széttepték a malacok!

Biz azt visszavonhatatlanul széttepték, még a cigányok se ennek meg.

Julesa leányzó szepeg, a villám leütni készül, a napsugár remegve táncol a porcsikokban, vihar előtti mély esőnd vibrál a nagy hangtalanságban s akkor az ablak előtt megjelenik egy folt, „amely tisztit“ s a haragos redőket elsimitja az immár szép asszony arcáról. Egy sötétkék felöltő.

Legbájosabb mosoly:

— Ah, maga az Forray? Jöjjön, jöjjön be egy kis konyakra — ráérek még templomba menni. Na jöjjön!

Az ebédő ajtóban fordul a kulcs, egypár ott felejtett cipő hirtelen a szekrénybe lesz eltüntetve. A rollók még lehuzva. Rend van.

Kézcsók, graciózus mozdulatok, — konvencionális kezdet:

— Gyönyörű reggel... remek! — az öregem? — a kertbe bogaráz, tudja az a szenvedélye... No még egy kis pohárral, ugy — a maga egészségére, a boldogságára. Hallottam, hogy vőlegény, — igaz? De csak nem bolondult meg, hogy Karcaginé elvegye? Maga, maga ártatlan gyerek, hát nem tudja, hogy annak Szabó ügyvéddel öt év óta viszonya van s legutóbb már az udvari botosommal is kikezdet. Hallott ilyet, szégyelem, hogy valaha barátkoztam vele. No még egy pohárral! Harangoznak? Isten vele, édes Forray, megyek. En

mindenben pontos vagyok. Soha el nem mulasztanám, hogy a templomba ne menjek, olykor még hétköznap is. Nagyon vallásosnak, jó erkölcsűnek neveltek, hirbe sohase hoztak senkivel. No nem is kerestem a tetszelgést, egyszerű voltam mindig, takarékos, házias... Mennem kell, engedjen meg, vagy elkísér?

... És csillognak a gyertyák, bug az orgona, száll a tömjén füst, misztikus suhogás hallatszik a padokból s az imára kulcsolt glasszé keztyűs kezek mögül száll az imádság, hogy keresztülhatolva a csillagos firmamentumon angyalok szárnyán az Ur elé vitessék.

Kinyílnak a tenyérnyi imádságos könyvek: „Hála neked Uram!“

— Hála neked! — susognak az asztalon megpihent gyöngysorok magas hivatásuk szent tudatában, — hála neked, hogy én nem vagyok olyan, mint Karcaginé, aki, — és itt körülnéz, már a templomba is szégyel eljönni ezen a szép szent vasárnapon. Hála neked!

A fűző kényelmetlen küssé, azért nagyot sóhajt, közben az előtte ülők szelettjeit mustalgatja. Egy festett, vörösbejátszó nagy fekete kalaptollról észébe jut a fatális tyuk, majd megvigasztalódik:

— Jó lesz helyette tejbe rizskása, sok cukorral, fahéjjal. Ha jól elfő, meg se érzik rajta, hogy öszement a tej reggel.

Ujfent előveszi imádságos könyvét és sorjába elolvassa a karácsonyi imádságot is, az oltárra fölrakott májusi virágok áhitatra gerjesztő illatos levegőjében...

sziói helyett mindenütt a tárgyilagos és hivatalos adatokat szolgáltatta meg és éppen eme nagy erényénél fogva válik értékessé és becsessé.

Fölfüggesztett miniszteri tanácsos.

— A szállítók barátja. —

— Állírató tudósítás.

Budapest, május 12.

Egy Babits Sándor nevű volt katonatiszt évekként elzött egy állítólag nagyszerű és igen praktikus tűz- és betörésmentes szekrényt talált föl, amelynek sajátos szerkezetére szabadalmat szerzett. A föltaláló elment Lukács László akkori pénzügyminiszterhez, aki az új ideát szívesen fogadta és megbizta Benkő Sándor pénzügyminiszteri tanácsost, hogy mint az ajánlatnak referense, próbáltassa ki a találmányt és aztán tegyen előterjesztést.

A miniszteri tanácsos sok huza-vona után felszólította Babitsot, hogy lépjen érintkezésbe Schnabel Frigyes pénzszekrény-gyárossal, a pénzügyminisztérium régi szállítójával, csináltassa meg vele a próbaszekrényt, ez rá nézve — a föltalálóra is — jó lesz és Schnabel sem károsodik. Ha aztán a próbaszekrény elkészül, a minisztérium hivatalos szakértőkkel fogja megvizsgáltatni.

Babits elfogadta a tanácsot és érintkezésbe lépett Schnabellel, aki azonban a végletekig halogatta a próbaszekrény elkészítését. Benkő miniszteri tanácsos pedig elmulasztotta Schnabel sürgetését és arról sem gondoskodott, hogy a próbaszekrényre vonatkozóan tűzvizsgálati szemlét tartsanak. A halogatás addig tartott, míg nem Lukács távozott a pénzügyminiszteri széktől és a koalíciós kormány idejében Benkő még mélyebben altatta az egész ügyet.

Jött azonban a munkapárti kormányban újra Lukács László, akit most újra felkeresett Babits és fölpanaszolta Benkő tendenciózus magatartását. Erre a miniszter azonnal elrendelte Benkő Sándor miniszteri tanácsos ellen a fegyelmet megelőző vizsgálatot s egyidejűleg fölfüggesztette az állásától. Babits ezután a rendőrségre ment és család és zsarolás miatt följelentette Schnabel Frigyeset.

Később fölkereste a feltalálót Vajda Ernő Gömb-utca 59. szám alatti Meteor-pénzszekrénygyáros Blau nevű ügynöke és ajánlatot tett neki. Vajda azonban Schnabel receptje szerint járt el, míg végre a közben nyomorba süllyedt Babits őt is följelentette. A főkapitányságon Czövek Sándor fogalmazó ma kezdte meg kihallgatásukat. Az ügyben a pénzügyminisztérium több főtisztviselőjét ki fogják hallgatni és állítólag hat miniszteri tisztviselőt a vizsgálat kompromittál.

SPORT.

+ „Törekvés“ Budapest—AAC. A haladás, a helyes fejlődés jegyében indult el ez évi football életünk. A vidéki városok sportéletének színvonalát messze felülmúlták azok az események, amelyek városunk közönségének imponáns érdeklődése mellett hétről-hétre lejátszódnak a Török Gábor-utcai sporttelepen s a tavaszi sázon lezárása előtt hihetőleg nem egy szenzációs küzdelemben lesz részünk. Évekkel ezelőtt még csak álmodni sem mertük e helyes és szép sportéletet. Hogy ez reánk köszönthetett, annak okát abban az érdeklődésben találhatjuk, amelylyel nagy közönségünk az Aradi Athletikai Klub munkája iránt viselkedik. Ez az érdeklődés teszi lehetővé a fokozott, intenzíve sport szolgáltatását, anyagi áldozatok kockázatát, azt, hogy a fővárosi első osztályú erők bemutatathatók legyenek városunk közönsége előtt. Ez az érdeklődés eredményezte

azt, hogy Budapest első osztályú football csapatai a legnagyobb örömmel fogadják el az aradi meghívásokat s a fővárosi közönség által annyiszor megcsodált játéktudásukkal vasárnapról-vasárnapra a legszebb szórakozást nyújtják a mi közönségünknek is. Ez az érdeklődés tette lehetővé, hogy az Aradi Athletikai Klub budapesti megbízottja utján vasárnap délutánra ellenfelül megnyerhette az első osztályú bajnokság egyik legerősebb küzdőjét a „Törekvés“ Sportegyletet, mely a legkifogástalanabb játék bemutatására teljes első csapatával jó Aradra. A mérkőzés az aradi csapat biztos vereségével fog végződni, mert hisz a „Törekvés“ a Magyar Testgyakorlók Körét, a BAK-ot is nem egy ízben szorongatta meg a vereség veszélyével s győzte le a Magyar Athletikai Klubot. A kérdés csak a goalok számában nyílt s ha a mi fiunk oly lelkes hangulattal állanak ki a mezőre, mint mult vasárnap, akkor nagy goal differenciát nem várhatunk. A mérkőzést, melyet Tafel Miksa HTC. budapesti bíró fog vezetni, 4 órakor kezdődik a rendes helyárok mellett.

Amikor sztrájkoltak a vasutasok.

(Tisza Hieronymiról és Nyiriről.)

*

A Magyar Figyelő legközelebb megjelenő számában Tisza István gróf kegyeletes megemlékezést közöl Hieronymi Károlyról. A cikk egy részét, amelyben Tisza új részleteket mond el a miniszterelnöksége alatt kitört vasuti sztrájkokról és egyúttal megemlékezik az ugyancsak most elhunyt Nyiri Sándorról is, aki kabinetjében honvédelmi miniszter volt, itt közöljük a következőkben:

Bámulatos munkaképességet és lelki erejét a vasuti sztrájk alatt ismerhettük meg igazán. Tudta, hogy aggályos forrongás van az államvasutak személyzetében; többször figyelmeztetett, hogy alá van aknázva annak szelleme és fegyelme. De a sztrájk kitörése váratlanul érte, meglepte őt is. Alig pár órára reá a képviselőházban találkoztam vele. Tíz perc alatt néhány kristálytisza mondatban elmondta, hogy aznap még együtt képviselőjük álláspontunkat a parlamentben, de azután reám bizza ezt a mellékes, könnyebb feladatot, beül az államvasutak igazgatóságába és semmi egyébben nem törődve, vezeti a sztrájk elleni küzdelmet. Napjában többször fölkerestem ez izgalmas három nap alatt, hogy amennyiben kell, segítségére lehessenek. Mindig azzal a főlemelő érzéssel hagytam el, hogy semmiféle támaszra vagy segítségre nincs szüksége.

Valóban imponáns látvány volt ez az öreg ember a fejére szakadt anarchia hullámai között, többé-kevésbé fejvesztett ideges munkatársak közepette, amint hidegen, nyugodtan osztotta rendeleteit s következetesen, napról-napra haladva az első percben kitűzött program nyomán verte ki az egyik állás után a másiktól az ellenséget. Három napig tartott ez a küzdelem; a negyedikén Nyiri Sándor zseniális eszméje azonnali kapitulációra kényszerítette a sztrájkoló vasutasokat. Súlyos károsodástól mentette meg ezáltal az országot, egyszersmind helyrehozhatatlan szerencsétlenségtől ezreit a félrevezetett tisztviselőknek, mert tisztán láttuk, hogy ha ez nem is következik be és Hieronymi programját kell lépésről-lépésre végrehajtanunk, két három hét leforgása alatt néhány ezer kötelességéről megfélemedezett szerencsétlen ember existenciájának tönkretételével helyre tudjuk állítani az államvasutak forgalmát és rendjét az egész vonalon.

Minő különös játéka a végzetnek! E sorok írása közben vesszük a hirt, hogy Nyiri Sándor is elköltözött. Fiatalon, de végtelenül szomorú körülmények között. 1906 ik évi ki-

rályi biztosi működése, a melyre valóban nem tudott, miért kellett ezt a kiváló szerepre hivatott derék embert kiszemelni s a melyet nem tudott magáról elhárítani, eloszolhatatlan árnyékkal borult kedélyére. Katona volt, engedelmességet, de érezte, hogy ezzel halálítéletét pecsételi meg. A kik ismertük, már akkor tudtuk, mit veszített a közügy ő benne és fájó szeretettel fogjuk megőrizni emlékét.

A szociálisták Kossuth Ferenc lakásán.

(Kulisszatitkok a vezérő-bizottságból.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapest május 12.

A képviselőház folyosóján — jelenti fővárosi tudósítók — ma sokat beszéltek Polónyi Géza tegnapi beszédéről s annak kapcsán a vezérő-bizottság és a szociálisták viszonyáról. Többen azok közül, akik a vezérő-bizottság tagjai voltak, egyértelműleg úgy nyilatkoznak, hogy a vezérő-bizottság nem tárgyalt a szociáldemokratapárttal, hanem tárgyalták a bizottság egyes tagjai.

— Erről a dolgról Batthyány Tivadar és Vázsonyi Vilmos közt érdekes beszélgetés folyt le ma a folyosón.

Batthyány így szólt:

— Megfelel a valóságnak, hogy a szociálistákkal tárgyalások voltak annak idején.

— Igen, hiszen én közvetítettem velük a dolgot — mondotta Vázsonyi. — Arról volt szó, hogy megnyerjük támogatásukat. Nem lehetett létrehozni a megállapodást. Pedig azon fordult meg minden. Ha sikerült volna a dolog, megállottuk volna a sarat.

Batthyány helyeslőleg intett s aztán így szólt:

— És Kossuth Ferenc is részt vett ilyen tárgyalásban. Eppen az ő lakásán voltak tárgyalások.

— Most elmondom — folytatta Vázsonyi — hogy mi szerepe volt a vezérő-bizottságban a választójog dolgában Polónyi Gézának. Azok akik az általános választói jog alapján állottak a vezérő-bizottságban, már-már győzedelmeskedtek. Bánffy igazította a dolgot, s már Hadik János grófot is sikerült megnyernünk. Még csak Andrássy Gyula gróf volt hátra. Mikor aztán a döntő vitára készült a sor s én kifejtettem a radikális állásfoglalás helyességét, erejét és hatását, fölállott Polónyi Géza, s így szólt: „A nemzeti mozgalom nem nélkülözheti a konzervatívok támogatását. Ezek részvételét Andrássy Gyula gróf biztosítja a számunkra, a ki az ő vezérük. Ha már most mi, vagy velünk együtt Andrássy Gyula gróf is radikális álláspontra helyezkednék, elveszíténők a konzervatívok támogatását, s ezzel együtt az ütközetet. Én tehát, mint az általános választójog híve, kérem Andrássy Gyula grófot, ne fogadja el az indítványt.“ Ez volt a koma szerepe ebben a dologban. Az ő álláspontjához csatlakozott Ugron Gábor is. Eötvös Károly pedig azt mondta: „Vilmos öcsém, hagyd már a pokolba ezt a választójogot. Mindig arról beszéltek. A mennydörgős ménkü üssön belé.“ Eötvös ezzel ott is hagyott bennünket a faképnél. A választójog azután elbukott a vezérő-bizottságban.

Batthyány Tivadar gróf itt megjegyezte, hogy szóról-szóra így történt a dolog.

— De hát miért nem válaszoltok ti Polónyinak? — kérdezte Vázsonyi.

— Meglesz az is, — felelte Batthyány. — Mindent a maga idejében.

A rablógyilkos gyógyszerészsegéd.

Budapest, május 12.

A budapesti esküdtbiróság Balogh György elnöklésével ma kezdte tárgyalni Fekete Vilmos gyógyszerészsegéd bűnügyét. Fekete Vilmos egy féktelenül léha mult után, mely tele van kisebbrendű sötét foltokkal, főbenjáró gaztettet követett el. Meggyilkolta Klein Rózát egy rendőrileg bejegyzett leányzót, és elrabolta néhány száz koronát érő ékszerét. Egy nappal előbb hasonló merényletet akart elkövetni egy másik perditá ellen, de ez a terve nem sikerült. Gyilkosságért, rablásért és lopásért áll most vád alatt Fekete Vilmos. Két börtönőr kísérte a tárgyaló terembe a szemmel láthatóan megtört bűnöst.

Nyulánk, fekete bajszu fiatalember, teljesen közömbös arcvonásokkal. Melankólikusan ült a vádlottak padján, de mikor szemben állt a bírósággal, erőt vett rajta a belső indulat, s teste minden ízében remegni látszik, s hebegve, siró hangon ejtette ki a szót. Az elnök biztatta, hogy viselje férfiasan cselekedetének következményeit, s Fekete Vilmos lassankint nekihevílt s terjengős bőbeszédűséggel beszélt el ifjúkori viszontagságait, nélkülözéseit s szenvedelmét, melyek a végzetes lejtőre vitték. Hogy könnyelmű volt s léha, egy szóval sem tagadta, sőt szinte nyomatékkal hangoztatta, arra számítva, hogy ebből egy számottevő enyhítő körülmény alapját rakja le magának. Hozzá is tette mindannyiszor, valahányszor egy-egy botlásáról szó esett, hogy soha sem volt elég ellentállási képessége, s amire egyszer eltökélte magát, az török-szakad, végre is hajtott.

(A gyilkosság.)

Tavaly augusztus havában került a Fekete Vilmos Budapestre, hogy a gyógyszerészeti kurzusra beírassa magát. A vidéken nem igen volt maradása. Érkölestelen élete miatt gyakran kellett változtatnia a helyét, s egyik-másik főnökét meg is lopta. Budapesten hamar elfogyott a pénze s egyre szaporodott az adósága is. Az éjjeli mulató tanyákon, melyeknek törzsvendége lett, megismerkedett néhány perditával, akik szolgálatukba fogadták s kitarították. A züllésnek ezen az utolsó állomásán került össze Klein Rózával. A lánynak kevés pénze és ékszere volt, s Fekete Vilmos elhatározta, hogy azt minden áron megszerzi magának. Elvitte a leányt a színházba, onnét pedig az Adria fogadóba ment vele, a hol Árvay Lajos sárosdi gyógyszerésznek adta ki magát, Klein Rózát pedig, mint a feleségét mutatta be. Miután a szobájukban megvacsoráltak, lefeküdtek. Mikor a leány elaludt, Fekete Vilmos *ciánkálit* öntött egy pohár sörbe, majd felköltötte a leányt s biztatta, hogy igyék. Klein Róza megitta a sört s néhány perc múlva rettenetes kínok közt meghalt. Fekete Vilmos zsebrevágta az ékszert s korán reggel eltávozott. A portásnak azt mondta, hogy a felesége még alszik, s hogy ne költsék föl, mert nagyon fáradt. A fogadóból egyenesen a zálogházba ment, becsapta az elrablott ékszert s a pénzen kifizette az adóságát s kiváltotta a ruháját. Még az nap éjjel letartóztatták. A rendőrségen s a vizsgálóelőtt töredelmesen vallott, csak az ellen tiltakozott, hogy előre megfontolt szándéka lett volna a gyilkosságra. A ciánkálit, mondotta, hetek óta a zsebében hordta, mert el akarta magát emészteni.

(A mai tárgyalás.)

A mai tárgyaláson is ez volt a védekezése. Sokat hangoztatta a nők iránt való fékezhetet-

len hajlamát, mely már a perverzítésbe csapott át. Erre nézve több tanut is jelentett be s ez volt az oka, hogy a törvényszék a nyilvánosság kizárásával, zárt ülésben tárgyalta a pör jelentékeny részét.

A vádhatóságot Vargha József királyi ügyész képviselte, védő Lengyel Zoltán volt.

Fekete Vilmos az általános kérdésekre elmondta, hogy tasnádi születésű, református vallású, huszonhat éves, büntetlen multu gyógyszerészsegéd.

Elnök: A vádtanács önt gyilkosság, rablás és lopás miatt helyezte vád alá. Bűnösnek érzi magát?

— Amennyiben elkövettem azt a bűnt, a következményeit viselni akarom.

— Kiván részletesen nyilatkozni?

— Kivánok.

— Milyen körülmények közt nőtt föl?

A vádlott nem felelt. Látszott, hogy föl van indulva s erős lelki tusát vivott magával.

Elnök: Viselje magát férfiasan. Hiszen az imént mondotta, hogy felelni akar tettének következményeiért.

A vádlott végre erőt vett elérékenyülésén s elmondta körülményesen, hogyan telt el gyermekora s hogyan lépett aztán szülei kívánságára a gyógyszerészeti pályára. Eleintén nagyon rossz helye volt s sokat kellett nélkülöznie. Végre Sopronba került, ahol elég jó helye volt.

— Sohasem volt erős ellentállási képességem, mondja a vádlott, amire egyszer elhatároztam magamat, annak nem tudtam ellentállni. Már akkor erős vonzalmat éreztem magamban a nők iránt. Alig vártam a kimenőmet, hogy felkeressem női ismerőseimet, akikkel esténként találkoztam. Minthogy a szórakozásomra nem volt elég pénzem, a főnököm pénztárából sikkasztottam. A főnököm egyszer tetten ért, amint két koronát sikkasztottam s elbocsátott. Már akkor el voltam szánva, hogy öngyilkos leszek, s hpl morfiomot, hol veronált vettem be, de a szernek nem volt hatása. Amikor Budapesten a kurzuson voltam, sok meggondolatlan dolgot követtem el.

— Példál?

— Mikor azt kérdezte tőlem az előadó tanár, hogy ez vagy az a növény melyik családfhoz tartozik, azt feleltem, *önnek semmi köze a más családi viszonyaihoz.*

— Maga ujságot is árult egyszer az utcán?

— Igen. De ezt csak diáksínyből tettem. Megvettem egy öreg asszonytól tíz darab Esti Ujságot s az Andrassy-uton árulgattam.

— Be volt iratkozva az egyetemen.

— Igen. Vizsgát is tettem, de megbuktam s többé be sem iratkoztam.

— Ön azt állította, hogy Klein Árpád droguistánál 250 gramm ciánkálit vett.

— Nem volt 250 gramm, hanem száz gramm volt.

— Minek kellett ez magának?

— Szerettem volna a hatását kipróbálni szerves anyagokon, mert én mindig szerettem kísérletezni.

— Klein Árpád azt mondja, hogy ő nem adott magának ciánkálit?

— Könnyű azt mondani.

— Folytonosan magával hordozta a mérget?

— Hol nálam volt, hol otthon tartottam.

— Hát a lóverseny-szenvedelem mikor támadt benne?

— Különös szenvedélyem ez nem volt nekem.

— Mikor érkezett Budapestre?

— 1910. augusztus havában.

— Mennyi pénze volt akkor?

— Körülbelül száz korona.

— Az elnök ezután az ügyész indítványára zárt ülést rendelt el.

(Zárt ajtók mögött)

Baloghy György elnök, amikor a vádlott elbeszélésének ahhoz a részéhez közeledett, amely Klein Róza meggyilkolásáról szól, félbeszakította a tárgyalást:

— Tíz percre felfüggesztem a tárgyalást, amelynek további részét a nyilvánosság kizárásával fogjuk folytatni. A közérkölciséget sértő részletek miatt indokolt a zárt tárgyalás elrendelése. Fölhívom a vádló és védő urakat, nevezzék meg, hogy kiket kívánnak bizalmi embereikül. Mindegyiknek joga két-két bizalmi ember megnevezése, akik a zárt tárgyaláson is résztvehetnek.

Az ügyész nem nevezett meg bizalmi embert. Lengyel Zoltán dr. védő bizalmiférfiak gyanánt megnevezte Faragó Miklós hírlapíró és Hercege Gézát, a Nap munkatársát, a kik a zárt tárgyaláson is jelen voltak. Szünet után a tárgyalás zárt ajtók mögött folytatódott. Ekkor történt, hogy az egyik esküdt, Baránszky Gyula dr. sürgős elfoglaltsága miatt felmentését kérte. Helyette Machlup H. János pótesküdtet hívták be. A zárt tárgyaláson részletesen elmondotta Fekete Vilmos előbb a Vincze Irmánál való lopás történetét, majd az augusztus 25-ikéről 26-ikára virradó véres éjszakának összes részleteit. A zárt tárgyalásról a törvény intézkedése értelmében nem közlünk tudósítást.

(Az áldozat apja és a többi tanuk.)

A zárt tárgyalás háromnegyed egyig tartott. A vádlott kihallgatásának befejezése után kihallgatták Vincze Irmát, Machovszky Jozsefint, Német Rózát és Scheer Eugéniát, egy Eötvös-utcai mulatóhely leköit. Háromnegyed egy órakor újból megnyitották a nyilvános tárgyalást. Fekete Vilmos kimerülten az izgalomtól, fejét kezére hajtva, ül a két fegyveres börtönőr között.

Klein Ignác ügynök az első tanu. Ő a meggyilkolt Klein Róza apja.

Elnök: Volt leányának gyermeke?

— Nem tudom. Hallottam róla valamit.

— Van-e a kisleány érdekében önnek valami kártérítési igénye?

Elnök elrendeli, hogy tanunak a bűnjelű szolgáló zálogcédulák kiadassanak.

Lipthai Emil soproni gyógyszerész, tanu elmondja, hogy Fekete tizenhét hónapig volt nála gyakornok. Azért csapta el, mert belenyult a kasszába.

— Igaz, hogy furesa hajlamai voltak, hogy Fekete futott a szoknyák után?

— Nagyon kicsapongó természete volt, de egyébként ügyes volt.

Lengyel Zoltán dr. védő: Tud ön róla, hogy a poprád gyógyszerész nem akarta kiadni a ruháit?

— Erről tudomásom van.

Rapits Pál zólyomi gyógyszerész, tanu, szintén principális volt Feketének. Ügyes, szorgalmas ember volt, de egyszer afférja támadt vele, mert minden nővel kikezdett, aki a gyógyszerértárba jött. Így egy jó barátja nevelőjét is meg akarta ejteni. Egy más alkalommal egy piszkos, öreg negyvenöt éves cseléd jött a patikába. Ezt becsalta az ő szobájába s revolverrel kényszerítette, hogy adja meg magát. Ennek sikoltására azután rájuk törték az ajtót. Ezért bocsájtotta el.

Ügyész: Más nőekkel is erőszakoskodott a vádlott?

— Igen. Egy alkalommal egy időben három nővel szemben követett el merényletet.

Védő: Csak a nőekkel szemben volt ily erőszakos?

— Igen.

Fésüs Lajos mezőkászonyi gyógyszerész, aki szintén főnöke volt Feketének, vallja, hogy nagyon meg volt elégedve a vádlottal.

— Hát miért bocsájtotta el?

— Mert erkölestelen életet élt.

— A pénztárhoz nem nyult?

— Soha.

Leszkovác Milotán óverbázi gyógyszerész a következő tanu. Nála is praktikánskodott Fekete. Szorgalmas volt, de közben rossz információkat kapott róla. Figyelmeztette őt, hogy viselje jól magát. Amde csakhamar észrevette, hogy költekezik. Megfigyelte s tetten érte, hogy meglopja a pénztárt. Megbocsátott neki és reverzálást vett tőle, amelyben a lopást elismerte s azután elcsapta.

— Rosszul bánt ön vele?

— Ez nem áll.

Schäffer Sándor szabadkai gyógyszerész ugyanezen dolgokat tapasztalta. Elmondja azt is, hogy Feketének lüese volt.

Szkala László dr. fővárosi gyógyszerész szintén tetten érte Feketét, hogy a kasszát meglopja. El is csapta rögtön.

(A ciánkáli.)

Klein Árpád droguista a következő tanu.

— Ismerte ön Feketét?

— Igen, együtt jártunk az egyetemre. Többször kíségette segédemet a drogériámban. Könnyelmű, erkölestelen ember volt.

— Igaz, hogy öntől vásárolta Fekete a 250 gramm ciánkálit?

— Ez nem igaz.

— Mennyit tart ön raktáron.

— Most például öt kilogramm van odahaza, mert a cinkografusok sokat vesznek.

— No, Fekete, mit szól ahhoz?

— En fenntartom azt, hogy Kleintől vettem a ciánkálit.

Klein: Egy ciánkáli rud legalább négyszáz gramm. Kétszázötven grammot tehát nem is adhattam neki.

— Adott ön neki külsőnőket?

— Néha igen.

— Tud ön arról, hogy Fekete ujságot is árult az utcán.

— Ezt tudom.

— Hát arról, hogy szerette a nőket és szenvedélyes löversenyjátékos volt?

— Ez is igaz. Az utolsó koronáját is nőkre költötte.

Lengyel Zoltán: Életuntságot tapasztalt e nála?

— Igen, legutóbb is azt mondta, ha besorozzák katonának, öngyilkos lesz.

— Igaz, hogy állandóan morfiomot szedett?

— Igaz.

Reinhardt József, az Adria-szálló szobapincére, aki a gyilkosságot felfedezte, a következő vallomást tette:

— Szeptember 26-án délelőtt tíz óra tájban, szokása szerint, végignézte az összes szobákat. A 9-es szoba zárva volt. A dolog gyanusnak tűnt fel előtte, felnyitotta a szobát, amelyben azonban egy lelket sem látott. A szoba padlózatán össze-vissza heverték női ruhák. Az egyik ágy érintetlen volt, a másikkra ágyneműk voltak dobálva. Leszórta az ágyneműt és alatta egy kékre vált női holttestet talált. Megfogta a lábát, amely hideg volt. Látta, hogy halott. Fellármázta a szálló személyzetét és a rendőrségre telefonált.

Lauer Gyula a szálló portása elmondja, hogy szeptember 25-én este megjelent a vádlott nála és egy szép szobát rendelt. Azt mondta, hogy a vonattal jött feleségével. J fél felé jöttek a szállóba. Felvágottat és sört vitettek fel. A bejelentőlapra ezt írta: Arvai Lajos gyógyszerész és neje, Sátoraljuhely. Másnap korán reggel a férfi lejött és azt mondta neki:

— Nekem dolgom van, a feleségem még alszik, hagyják aludni.

(Vége a bizonyításnak.)

A gyilkos utolsó lakásadójának, Rosenbaum Jakabnak és Angyal László detektívnek a kihallgatása után az utolsó tanu özvegy Schmidt Lipótné volt, ez nővére a meggyilkolt Klein Rózának. Elmondta, hogy az áldozat kisleánya a Patronage-egyesület gondozása alatt áll. Az ékszerek értékét 200 koronára becsüli. Erre a tárgyalást délután félnégy órára berekesztették. Több tanu már nem lévén, délután a perbeszédre került a sor.

A délutáni tárgyalás teljesen simán folyt le. A bizonyítási eljárás befejeztével a vád és

védő beszédek hangzottak el. Majd a bíróság visszavonult a kérdések megszövegezésére és a védő előterjesztéseit figyelembe véve hat kérdést tett fel az esküdteknek.

(Az esküdtek tévedése.)

Az első kérdés az előre megfontolt szándékos emberölésre, a második a szándékos emberölésre, a harmadik a rablásra, a negyedik szándékos emberölés és rablásra, az ötödik lopásra (Klein Róza kárára), a hatodik lopásra (Vanek Irma kárára) vonatkozik.

Körülbelül egy órai tanácskozás után, háromnegyed tíz órakor jelentek meg újra az esküdtek és a hallgatósággal zsufolásig megtelt teremben kihirdették a verdiktet.

Eszerint az első kérdésre 7-nél több nemmel, a 2-ik és 3-ik kérdésre 7-nél több igennel, a 4-ik, 5-ik és 6-ik kérdésre 7-nél több nemmel feleltek.

A bíróság rövid tanácskozásra vonult vissza, majd az elnök tudtára adta az esküdteknek, hogy *tévedtek*, mert a negyedik kérdésre adott *nemleges* felelet ellentétben áll a 2-ik és 3-ik kérdésre adott felelettel.

Az esküdtek egy újabb tanácskozáson a hibát kijavították és a 4-ik kérdésre is igennel válaszoltak.

(Az ítélet.)

A bíróság ekkor ítélethozatalra vonult vissza. Háromnegyed tizenegykor izgalmas várakozás közepette hirdette ki az elnök az ítéletet.

Eletfogytig tartó fegyházra ítélte a törvényszék a gyilkos gyógyszerészt. Sápadtan, de teljes nyugalommal fogadta Fekete az ítéletet.

A teremben jelen volt öcsése nyomban elájult, a szolgák vitték ki. Csakhamar magához tért és elkísérte szerencsétlen bátyját a cellája ajtajáig, ahol érzékeny módon elbucszott tőle.

Házasságtörő grófné.

— Légyott a szállóában. — Törvényszéki tárgyalás. —

Távirati tudósítás.

Bécs máju 12.

Érdekes házasságtörési per került ma tárgyalásra a bécsi-józsefvárosi büntető törvényszék előtt. A panaszos Guidareini-Domeno Károly gróf duszgazdag olasz magánzó, aki elváltan élő feleségét azzal vádolta meg, hogy legutóbbi bécsi tartózkodása alkalmával egy Hamil Alfréd nevű londoni magánzóval több ízben házasságtörést követett el.

A panasz szerint e hó 6-án a Westend-hotelben in flagranti kapták a szerelmes párt. Hamil Alfréd másnap elutazott, úgy hogy a gróf csak felesége ellen tehette meg a panaszt. E hó 8-án kézbesítették az idézést a grófnénak, aki azonban pár napra rá Flórencebe utazott, s a mai tárgyaláson nem is jelent meg, hanem ügyvéddel képviseltette magát. Ez az ügyvéd Buffolini dr. kérte a tárgyalás elnapolását, a bíróság azonban ezt a kérelmet elutasította. A gróf ügyvédjével jelent meg a tárgyaláson.

A grófnő védője előadta, hogy a följelentés nem más, mint aseptalan hajsza, amivel a gróf csak azt akarja elérni, hogy a házasságukból született gyermeket, amelyet a flórenci törvényszék a válás alkalmával az anyának ítelt, a nő házasságtörése címén ő kapja meg. A bíró kérdésére előadja, hogy ügyfele határozottan ártatlannak vallja magát, Hamil nevű urat egyáltalán nem ismert s nem is valószínű, hogy a grófnő, aki Bécsben nevelkedő gyermeke meglátogatására jött ide, ezt az alkalmat holmi házasságtörésre használja fel.

Az első tanu egy detektíviroda főnöke, Wolf Károly előadja, hogy e hó 6-án megbízást kapott a gróf ügyvédjétől egy, az Imperiál-hotelben lakó hölgynek, a gróf elvált feleségének megfigyelésére. Részletes és pontos

személyleírást kapott és detektívjeivel még aznap pontos megfigyelés alá vette a hölgyet. Délután háromkor a grófné automobilon kiutazott Hietzingbe gyermekének látogatására. Fél óra mulva visszatért az Imperiál-hotelbe. Hét óra felé a Karls-platzon egy magas, simára borotvált, elegánsan öltözött, harminc év körüli fiatalemberrel sétált fel és alá, aztán automobilba szálltak és a Westend-hotelhez hajtottak. Este tizkor jöttek ki a szállodából, amelynek kapujánál egy automobil várakozott rájuk. A szálloda előtt állt a gróf is több más egyénnel, s amikor a kilépő párt megpillantotta, felkiáltott:

— Ez a feleségem. A hölgy erre elhalványodott, gyorsan beugrott az autóba és elhajtott. Az idegen ur nyom nélkül eltűnt. Ezután bementünk abba a szobába, amelyet a szerető pár épen elhagyott. A szobában két ágy volt, amelyek körül az egyik fel volt bontva. A takaró alatt egy csipkés fűzőt találtak, amelyet a tanu corpus deliktiként a bíró elé tesz le.

A bíró a tanuhoz: Fejlett szaglőrzéke van?

Tanu: Igen.

A bíró: Ez a fűző igen erősen parfümos. Megegyezik-e a parfüm azzal, amit az illető hölgy használt.

Tanu: Ezt nem tudom, mert erősen esett az eső, s így nem figyelhettem meg, mily parfümot használt a grófnő.

A következő tanu Mäder Mária, a Westend-hotel szobaleánya azt vallja, hogy a Hamil nevű angol urat ott tartózkodása alatt három-négyszer kereste fel az igen elegánsan öltözött hölgy. Legutóbb e hó 6-án este 7 órakor együtt érkeztek a szállóba, és az illető ur szobájában megvacsoráztak. Hogy mi történt egyébként a szobában arról nincs tudomása. Mikor a pár eltávozott, őt több ur megrohanta, és követelték, hogy vezesse Hamil szobájába. Abban a hiszemben, hogy titkosrendőrökkel van dolga, megtette kérésüket. Ezért gazdája később heves szemrehányásokat tett neki s azzal a váddal illette, hogy a gróf megvesztegette.

Becsületszavamra mondom bíró ur, jelentette ki a szobaleány élénk derűtség közben, egy krajcárt nem kaptam senkitől sem.

A következő tanu a detektíviroda alkalmazottai szintén felismerték a Westend szállóbeli hölgyben a gróf elvált nejét.

Kihallgatták a gróft is, aki szintén megerősítette, hogy nejét látta az ismeretlen ur karján a szállóból kilépni.

Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért. A védő kérte a tárgyalás elnapolását, mert védenca alabit akar igazolni a kritikus időre nézve. A bíróság helyt adott a kérelemnek és a tárgyalást elnapolta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Lujza hercegnő kalapszámlája. Párisból jelentik: Az egyik járásbíró tegnap érdekes pörrel foglalkozott. Egy divatárúsnő Lujza hercegnő ellen keresetet indított hetvenöt ezer frank erejéig kalapokért. A hercegnő megtagadta a számla kifizetését s azt a kifogást tette, hogy az árak tulságosan nagyok. A bíróság tegnap elmarasztalta a hercegnőt az egész összeg megfizetésében.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetéselosztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Molnár Ferenc öngyilkos kísérlete.

— Vázsonyi Irén miatt. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, május 12

Nagy tehetségű, immár a világirodalomban is jelentékeny nevet szerzett fiatal magyar író akart megválni az élettől s csak a gyors és gondos orvosi kezelésnek köszönhető, hogy most már túl van minden veszedelmen.

Az életunt író: Molnár Ferenc, Az ördög, A testőr és sok kitűnő regény számos tehetségű szerzője, aki ma hajnalra veronállal megakarta magát mérgezni, de a gyors intézkedéssel sikerült megmenteni az életnek. Molnár Ferenc nemrég kínos és sajnálatos szerelmi affér középpontjában állott. Tudvalevőleg kölcsönösen megszerették egymást Vázsonyi Irénnel, a Vígyszínház kiváló művésznőjével és már befejezettnek hitte mindenki, hogy az író feleségül veszi a színésznőt. Azonban Vázsonyi Irén férje, Széchi Illés közbelépett és megakadályozta ezt. A művésznő a napokban visszatért az urához, a gyerekeihez és ünnepélyes ígéretet tett, hogy őket soha többé nem hagyja el. Ez a közvetlen oka Molnár Ferenc öngyilkos kísérletének, amelyről fővárosi tudósítónk a késő éjjeli órákban a következőket telefonálja:

Ma az esti órákban riasztó hír terjedt el a főváros művészkörében. Azt beszélték, hogy Molnár Ferenc revolverrel agyonlőtte magát, majd pedig hogy morfiummal oltotta ki az életét. Ezek a hírek szerencsére tulzottnak bizonyultak és mindössze annyi történt, hogy Molnár veronállal öngyilkossági kísérletet követett el az éj folyamán.

Molnár Ferenc, aki hosszu ideig a Margit-szigeten lakott, néhány hét előtt Szép Ernő íróval Budára, a Zsigmond-utca 20. I. emeletre költözött. A két író Szofál Mária szobalány gondozta és különösen Molnár Ferencre ügyelt nagy gondnal, különösen az utóbbi időben. Ugyanis észrevette, hogy az író féltűnően ideges, nyugtalan s gyakran abnormális módon viselkedik. Azt is megfigyelte, hogy revolvert hord magánál, holott ezt eddig nem tette. Ettől fogva még nagyobb éberséggel vigyázott rá.

A minap megleste, amikor Molnár a revolverrel babrált. A szobalány, aki rendkívül érelyes teremtés, rárontott Molnárra és erőszakkal kicsavarta kezéből a fegyvert. Hiába követelte vissza az író a revolvert, a leány nem adta.

Két nap mulva Molnár úgy mutatta, mintha nem törődne a revolverrel, de az idegessége nem múlt el. A szobalány ezért hajnalba, amikor az író hazament, bement vele a hálószobába és nem távozott el onnét, amíg Molnár el nem aludt. Szofál Mária azt remélte, hogy így megtudja akadályozni Molnár esetleges öngyilkos kísérletét.

Tegnap este Molnár Ferenc több barátja társaságában a Palermó-kávéházban volt. Nagyon jó kedvűnek látszott és sokat ivott. Rövid idő alatt husz pohár sartrózt fogyasztott el. Majd pedig szokatlanul korán, fél tizenkét óra tájban hazament. Máskor rendszeren reggel négy óra felé szokott hazatérni, tegnap este azonban már fél tizenkét órakor kocsihozott, elbúcsúzott barátaitól és haza hajtatott.

Alig ért haza, izgatott hangon ráparancsolt a szobalányra, hogy adja oda neki a veronált, amit az író altatószerül használt. A szobalány elő is hozta a fiolát, amelyben vagy harminc centigramm veronál volt. Erre Molnár energikusan ráparancsolt a leányra, hogy azonnal távozzék. A leány eltávozott, mire Molnár levetkőzött és lefeküdt.

A szobalány azonban nagyon gyanusnak találta Molnár viselkedését. Egy óra mulva benyitott szobájába és rémülve látta, hogy az író eltorzult arccal görcsösen vonaglik ágyán. Azonnal orvosért telefonált egyúttal telefonon értesítette Szép Ernőt is. Csakhamar megjelent Molnárnál a feltelefonált orvos és hazament Szép Ernő is, aki szintén vitt orvost magával. A két dokornak azután hosszu kísérletezés után sikerült a beteget eszméletre téríteni, aki később azonban ismét elájult. Ebből az aléltásgból ma délelőtt sikerült eszméletre téríteni, de csak rövid időre.

Molnár, mikor délben magához tért, rendkívül ideges és izgatott volt. Egy darabig fel és alá járkált szobájában, majd kiment az előszobába, ahol ismét aléltan rogyott össze. Visszavitték ágyára és újból élesztgetni próbálták, de ez délutánig nem sikerült. Ekkor telefonáltak a mentőkért, akik aztán a Pajor-szánatóriumba szállították.

Késő éjjel értesülünk: Molnár Ferenc állapota állandóan javul. Életveszély nem forog fenn és néhány nap mulva minden valószínűség szerint elhagyhatja a szánatóriumot.

Ássuk az őskori temetőt.

Gáj, máj. 12.

Gyémántoktól szikrázó kis piros héricsek közt futnak szerte a mezőn a friss fekete földhányások. Ezeréves föld kerül felszínre és néz csudálkozva a turkáló emberekre, a megváltozott világra. Egy őskori temetőt kutatnak itt. A napszámom ugyanazon a véleményen vannak, hogy alighanem tudja a „mérnök ur“, hogy itt van vagy néhány „begre“ kincs; és magukban látom, — ropant jól elszórakoznak azon, hogy milyen bolond az urféle. Örülök egy régi cserépnek, kőnek és ez — a bolondság maximuma — szerintük jellemzi a dologtalan urinépet. Sajátságos is ennek a népek a pszichológiája. Azt tiszteli csak bennem, ami az ő erénye. Hogy reggel 6-tól este 6-ig vele dolgozom, azért megcsodál, hogy magam is előveszek néha egy ásót és fordítom a makacs ősi földet; ez neki bámulatos! De, hogy nem vagyok velük nyers, hanem kikérdezem a vágyaikat, érdeklődöm az életük iránt — ez nekik valami új! Ebből lát-szik, hogy az urak igazán csak akkor érdeklődnek a nép iránt, mikor képviselőválasztás van. Egy pacsirta trillázik valahol a magasban, bólogat a hérics és nyögve fordul ki a nehéz, fekete rög. Az emberek ássák érzéketlenül és én helyettük nézem keserűen ezt a mostoha anyát, ki nekik semmit, semmitse ad.

No de ők egyelőre nem érzik ezt a keserűséget! Most éppen arról beszélnek, hogy sok az ember. Jó volna valami kis háboru vagy „egy jó-tékony kolera“. Kilátás háborura nincs ugyan — ha csak ő felsége halála után nem lesz egy kiskavarodás! Ámbátor olyan jó formában van, hogy mi hamarabb elmöhetünk ide a szomszédba kosztolni! (T. i. 50 lépésre van tőlünk az új temető!)

— Osztán mérnök ur alighanem a mi csontjainkat is bányászhatja!

— Nem köll kend a muzeumba sógor. Nem olyan nagy kutya kend!

És az öreg Hegedüs jóízűt nevet a bajusza alatt. Az öreg filozófus, kitűnő alak. Nagy, szürke bur kalap alatt egy mord bajszos, gyerekszemű, kis öreg arc. Nagy, lötyögő csizmák és egy aromás cseréppipa! Nagyon szeretem az öregot, mert boldogult gyermekkorom összes emlékeit juttatja eszembe. A kitűnő Sam bácsit, Old Schatterhaut-ot és a praire anyi derék emberét, akiről a derék, sőt kitűnő May Károly valaha álmodott. Azonkívül ő a legérdekesebb egyéniség itt közöttünk! Most lesz 56 éves a nyáron és tavaly kötötte be a fejét egy 20 éves lánynak. Hát ez ha-

tározottan nagyobb bátorság, mint kun vitézekkel párviadalra kelni. Piszkálják is az öregot, hogy találjon valami kincset, mer hogy nagyon kell a menyecskeének pántlikára. Jelentkezik is az öreg pár perc mulva.

— Tanáltam valamit mérnök ur!

— Mi az, Hegedüs?

— Pénz!

Ördög vigye, egészen megrémültem. Hogyne, — őstelepen pénz? Mindenki odaszalad, hát az öreg kihuz egy nagy göröngy alul: egy hatost!

Lassan gyűlnek halomba a cserepek, eszközök, csontok és ők ugyancsak belefanatizálják magukat a keresésbe! Dél van és az öreg Hegedüs menyecske felesége hozza az ételt. Az öreg nem kíváncsi a menyecske-re, hanem rémtudós képpel gusztál egy néhai szarvaskarmenádlit és a hozzávaló ősfazekat.

Szegény öreg Hegedüs, de ostoba vagy!

Juhász Ferenc.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Eljen a király! vigjáték és Némere káromkodik. Párjelenet. Göthné Kertész Ella és Göth Sándor vendégfelléptével. (B. bérlet.)

Vasárnap: Delután: Babuska, operett. Este: Eljen a király! vigjáték és Némere káromkodik. Párjelenet. Göthné Kertész Ella és Göth Sándor vendégfelléptével. (C. bérlet.)

* Művészeti előadás a foto-kiállításon. Az aradi fotoklub művészi fénykép-kiállítását, tekintve, hogy csak vasárnap estig lesz nyitva, tömegesen keresi fel Arad műértő közönsége. A kiállítás rendezőse méltó keretben kívánja berekeszteni a kiállítást, e célból megnyerte Balla Béla festőművészt egy szabad előadás tartására, ki vasárnap délelőtt 11 órakor a Lyceum disztermében, a kiállítás helyiségében előadást tart a modern művészeti, — így a modern fényképészeti irányzatról.

* A Kölcsey-egyesület könyvtára a vesztőhelyen és a gáji határban folyó ásatások miatt szombaton zárva van.

* Polgár Sándor, az aradi színház tagja felkért bennünket annak kijelentésére, hogy téves egy budapesti esti lapnak az a híre, mintha ő Kulcsár Lajos bűnügye következtében társulati gyűlést akarna összehívni, mert őt egyénileg nem érdekli Kulcsár Lajos ügye. Az tény — mondta Polgár — hogy mozgalom volt Kulcsár ellen a társulatnál, de cselekedetét akkorra halasztja a társulat, amikor az aradi törvényszék határoz a bűnpörben.

* Heltai kabaréja A május 18-ikán megnyíló Modern Szinpad e havi műsorát már teljesen összeállította Heltai Jenő igazgató. Eleven, friss, változatos műsor ez, amely nagyszerűen pótolja az Aradi Nemzeti Színház jövő héten befejező előadásait. Egy-két nap mulva Aradra érkeznek a társulat tagjai, akik hétfőtől kezdve már próbálnak. A megnyitás után néhány nap mulva kezdi meg vendégszerzéseit Keleti Juliska, az ünnepektől kabaréművésznő. A mai napon is több előjegyzés történt. A közönség érdekében társaságok, családok részére asztalok is lefoglalhatók. Nagyon célszerű az előjegyzéseket már most megtenni Ingusz könyvkereskedőnél vagy Bruckner Lajos hírlapírónál, a Modern Szinpad titkáránál, akinél paszpartukat és kedvezményes jegyeket is lehet kapni.

* Agoston Péter dr. aradi előadása. Rendkívül érdekes, s magas irodalmi színvonalon álló előadásban lesz része vasárnap délelőtt Arad intelligens, s a szociológiai ismeretekben haladni, tanulni vágyó közönségnek. A szabadgondolkodók aradi egyesületének meghívására Agoston Péter dr. jogakadémiai tanár jön le vasárnap Aradra, s délelőtt 11 órakor a város-háza nagytermében megtartja előadását „A szabadgondolat és a liberalizmus“ címen. Agoston dr. ma Magyarországon a progresszív

irányzat egyik legtekintélyesebb és legképzetesebb képviselője. Előadóképessége pedig e tekintetben talán az első helyen áll. A szabadgondolkodók aradi egyesülete most is, mint minden más alkalommal megadja az alkalmat, hogy ilyen nagy, értékes élvezetben részesítse a közönséget. Ez az előadás is ingyenes, azou bárki részt vehet, csak arra kéri a közönséget, hogy idejekorán foglalják el helyüket, hogy az előadást ne zavarják.

* Világhírű telepatikus fenomén a Nyári Színházban. A Nyári Színház attrakciós előadásának egyik legérdekesebb, legmegkapóbb száma lesz *Jos Meno* telepatikus fenomén csodálatos, szinte megmagyarázhatatlan produkciói. Nemcsak a kontinensen, hanem még az új világban is mindenütt a legnagyobb foku csodálkozást váltotta ki a közönségből mutatványával, amelyekkel felülmulta az eddig ismert összes gondolatolvasókat, jövőbelátókat. Megmagyarázhatatlan az a csodálatos erő, az a bámulatos készség, amely *Jos Meno*t arra képesíti, hogy az ember legtitikosabb gondolatait kiolvassa, a legelrejtettebb titkait kitalálja. Ezek a mutatványok a Nyári Színház attrakciójának legvonzóbb, legnagyobb sikerű száma lesz; az aradi közönség néhány nap múlva maga győződhet majd meg *Jos Meno* csodálatos tehetőségéről.

* A két hős cow boy. Az amerikai prairie-élet vakmerő és leleményes lovasai a cow-boyok. Ezeknek az életéből mutat be egy érdekes epizódot az Apolló-színház legújabb slágere, a két hős cow-boy. A történet a múlt század hetvenes éveiben játszódik, amikor is az amerikai kormány a legnagyobb erőfeszítésbe került az amerikai indián törzsek megfékezésére. Amerika őslakói nem jó szemmel nézték a „bitörő” fehérek uralmát és ahol csak lehetett, ellenálltak az Egyesült Államok megrendszabályozó törekvéseinek. A fehérek és indiánok harcolnak egyik fázisát tárja elénk a nagy hatszáz méteres film. Izgalmasnál-izgalmasabb jelenetek váltakoznak, amelyben a főszerep a két cow-boynak jut, akik hősiességükkel, ügyességükkel egy egész sereget mentenek meg a lemészároltatástól.

* Pathé zsurnál. Az Uránia új műsorának egyik legérdekesebb, legvonzóbb mozgófényképe a Pathé zsurnál. A legutolsó szám remek újdonságokkal szórakoztatja a nézőt. Részt veszünk a német trónörökös római fogadtatásánál. Látjuk az első diszkocsiban Viktor Emanuel királyt, jobbán Vilmos trónörökössel, a második kocsiiban a ragyogó szépségű Elena királynét, Cecília trónörökösével. Pazar látványosság a belga király születésnapján lefolyt brüsszeli csapatszemle. A divat újdonságok közül három pazar szépségű toaletben gyönyörködhet a hölgyvilág. A sporteseményekből hozza a zsurnál a oxford-combridgei regattaverseny, a monacos motorcsolnak-verseny, továbbá a hollandi tehergyalog- és a legutóbbi francia hadsereg távlovagló-versenyt. Szóval egy képen annyi látni való, a miért egyedül érdemes megnézni az Uránia színház pazar műsorát.

175

* Szenzációk az Apollóban. A mozgófényképészet nagyarányú fejlődéséről egy előadás keretében nem lehet külön bizonyosságot tenni, mint az a műsor, amelyet az Apolló-színház tegnapi és mai előadásain bemutat. Hogy ez a műsor milyen érdekes és milyen szép, arról a tegnapi előadások közönsége adhat számot, a melyik hallotta a tapsot, mely a műsor egyes számaint kísérte. A taps a moziban nem mindennapi dolog s az Apolló műsorának két rendkívül érdekes száma részesült a közönség részéről ebben a kitüntetésben. Két amerikai cow-boy igazán bravuros szereplése ragadta tetesnyilvánításra a publikumot, mely a „Kedvenc” című kép szellemes bohóságait is megtapsolta. A műsoron levő mozgófénykép-újság

többek között Frigyes Vilmos német trónörökösnek királyunknál tett látogatását is bemutatja, az olasz lovassági iskola résztvevőinek lovaglási produkciói pedig a laikust is bámulatba ejtik vakmerőségük és szépségükkel fogva Gyönyörű tájképek, több humoros kép és drámai felvétel egészíti ki a tartalmas műsort, amelyet még csak a mai napon játszik az Apolló-színház.

HIREK.

Öngyilkos orvos.

— Az idegesség halottja. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, május 12.

Ma reggel nyolc órakor futótüzként terjedt el Temesvárott a hír, hogy *Aldor Gyula* dr. fogorvos meghalt. Voltak, akik arról vélték tudni, hogy öngyilkos lett, de a család és az elhalt hozzátartozói erősen titkolták ezt. *Weisz Feodor* dr. délelőtt kilenc órakor tartotta a halottszemlét, de halasztást kért délig véleménye betérjesztésére. Az egész ügyet ekkor még a legnagyobb titokzatosság borította. A való tényállás délben derült ki, amikor a rendőrség emberei kétszeri kísérletezés után harmadszor jelentek meg a halottasháznál. Ekkor az elhunyt özvegye elmondta, hogy ő reggel hét órakor kiment a piacra bevásárlásokat eszközölni. Félnyolckor jött ismét haza és ekkor az első emeleten levő utcai szoba mindkét ajtaját zárva találta. Kopogtatott az ajtón, majd dörömbölni kezdett, de semmi választ nem kapott. Urát nem találta már a hálószobában és ezért rosszat sejtve a cseléd segítségével betörte az ajtót.

Ekkor borzalmas látvány tárult szemük elé. Az ajtóva szemben, az utolsó ablak felső fogantyuján egy kötélre felakasztotta magát az orvos. Rögtön levették és élesítgetni próbálták, de teljesen sikertelenül. A balesetről értesítették *Böhm Mihály* dr. és *Zanker Samu* dr. orvosokat, akik azonban már szintén csak a beállott halált konstatálhatták. A helyszíni szemle alkalmával az életunt özvegye elmondta, hogy férje már évek óta idegbajban szenvedett és néhány hét óta állandóan hangoztatta, hogy neki teher az élet és folyton ölézásokot tett, hogy meg akar válni az életől. Neje vigasztalta és igyekezett őt mindenféleképp szórakoztatni. Ez azonban mitsem használt, mert ma reggel kihasználta azt az időt, amikor egyedül maradt a lakásban és erőszakosan véget vetett életének. *Aldor* dr. szomorú sorsa általános részvétet kelt Temesváron.

— A király Gödöllőn. Gödöllőről jelentik: A tegnapi sétakocsizás kitűnő hatással volt a királyra, akit az ut egészen fölfrissített, úgy, hogy a legjobb kedvben tért vissza a kastélyba. A király az éjjel igen jól aludt, a szokott időben kelt föl és több óráig egyhuzamban dolgozott. Ekkor érkezett meg Bécsből a különfutár, aki mindennap elhozza elintézés végett a beérkezett államügyeket. Tizenegy órakor a király a kastély parkjában hosszabb sétát tett, majd ismét visszavonult dolgozószobájába. Már napok óta nagyobb kirándulásokat terveznek, de az időjárás bizonytalansága nem engedi, hogy a programot véglegesen megállapítsák.

— A számvevőszék új alelnöke. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király tárnói *Kostyál Zsigmond*ot, a közös legfelsőbb számszék udvari tanácsosát a magyar legfelsőbb számszék alelnökévé nevezte ki államtitkári ranggal és jellel. *Kostyál Zsigmond* 1862-ben született Nyitrán. Atyja a szabadságharcban honvédszázados volt, ő Sopronban és Pozsony-

ban végezte iskoláit és ügyvéd lett. 1885-ben lépett a közös számszék kötelékébe. Innen hívta őt meg *Ferenc Ferdinánd* trónörökös magyar nyelvtanárává és ő volt az, akitől Magyarország jövődó királya az állam nyelvét megtanulta. Elkísérte a trónörökös déli utazásaiban is és hat hónapig volt a társaságában. *Kostyál* többszörösen és soron kívül lépett elő és négy év óta volt főnöke a közös számszék első osztályának. A delegációkban tíz év óta képviselte a közös számvevőszéket. A király a Lipót-rendet és az udvari tanácsosi rangot adományozta neki. *Kostyál* fivére *Kostyál Miklós* országgyűlési képviselőnek.

— *Augusztia* főhercegnő a Rókusban. Ha Budapesten van, majdnem mindennapos a Rókus-kórházban *Augusztia* főhercegnő asszony. Automobilja délelőtt féltizenegykor megáll a kórház főbejáratánál és kilép az autóból a főhercegnő asszony. Kiséretében van udvarhölgye, *Majthényi báróné*. Áthaladnak az udvaron és fölsietnek a jobboldali épületszárny első emeletére, ahol a 34-es számú szoba a műtő-terem. Itt tölt *Augusztia* legalább két órát. Ma is féltizenegykor jött és félegyre rendelte vissza az autóját. A látogatás ideje alatt *Herczel* professzor operált és a főhercegnő hol a műtő-asztal mellett, hol a költöző szobában foglalatalkodott.

— *Glattfelder Gyula* felszentelése. *Temesvárról* jelentik: *Glattfelder Gyula* új csanádi püspök felszentelése vasárnap megy végbe a budapesti egyetemi templomban. A szentelést *Csernoch János* kalocsai érsek végzi *Prohászka Ottokár* székesfehérvári és *Hosszu Vazul* lugosi gör. kat. püspök segédletével. A csanádi káptalan részéről résztvesznek a felszentelésen *Blaskovics Ferenc* és *Wittenberger Antal* apátkanonokok és *Pacha Ágost* pápai kamarás, püspöki titkár; *Temesvár* város törvényhatóságának küldöttsége *Telbisz Károly* polgármesterrel az élén. A felszentelés után *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnök ebédet ad.

— *Wolf Béláné* meghalt. Élénk emlékezetben van még az a tragédia, amely körülbelül egy év előtt egy szellős, szeszélyes áprilisi napon történt *Draucon*, Arad megye egyik kis községében. *Vikol Vilmos* földbirtokos *Wolf Béla* gőzmalomtulajdonos lakásán rálött *Wolf Bélánéra*, ezután szívenlőtte magát és meghalt. A huszonkilenc éves, daliás, kedves fiatal ember tragikus cselekedete megrendítő hatást tett az egész megyében. *Vikol* levelet hagyott hátra, raiongó ömlengésekkel telt levelet, egy tiszta, őnzellen platonikus vonzalom bizonyítékát. A levelet azonban félremagyarázták. A megindult mende-mondák nyomán félremagyarázta első sorban a férj, aki nem tudott hitelt adni a fiatalasszony esküdjéseinek, aki nem hitte, hogy tiszta szenvedélytől ment, ideális barátság állott fenn csupán a két fiatal lélek között. És amint ily esetekben szokásos, félremagyarázták az esetet a többiek is, *Wolfné* jóbarátai és barátai. A férj válóperit indított ellene, de az asszony nem akart válni, mert ártatlannak érezte magát. Folyton kereste a békülést az urával, de hiába. A válóperben a napokban kellett volna az aradi törvényszéknek ítéletet hozni. *Wolf Béláné* ezt nem várta be. Pár nap előtt, sarlachot kapott és tegnapelőtt meghalt *Muskán* lakó szülei házában.

— A nagyhalmágyi főszolgabíró ügye. Néhány héttel ezelőtt élénk feltűnést keltett az a feljelentés, amelyet *Lovich Gyula* nagyhalmágyi főszolgabíró ellen tettek a vármegye alispánjánál. A feljelentés úgy szól, hogy a főszolgabíró állítólag egy román mulatságon illetlen magaviseletet tanusított, mert egy szakácsnő társa-

ságában jókedvű állapotban tért be a bálba. A vizsgálatot ez ügyben lefolytatták és e hó 8-án kellett volna a fegyelmi választmányak ítéletet hozni, a tárgyalást azonban elhalasztották. *Keresztas Gyula* dr. vármegyei főügyész a vizsgálat alapján a fegyelmi választmányak százhusz korona pénzbírság kirovását hozta javaslatba. A javaslatra *Lovich Gyula* főszolgabíró észrevételeket tett. Kijelentette, hogy a neki tulajdonított magaviseletet nem tanusította, a bálban megjelent szakácsnőt nem ő kísérte a mulatságra, hanem egy másik nagyhalmagyi lakos. Ő ugyanakkor ment a bálba, s ebből következtették, hogy a szakácsnő az ő társaságában volt. Nyilatkozatában kijelenti a főszolgabíró, hogy állításai igazolására tanukat állít, mert sok tanu van arra, hogy ő egyedül ment a bálba. — A fegyelmi választmány ez ügyben valószínűleg még e hó folyamán meghozza döntését és a főbíró reméli, hogy fölmentik.

— Kis gyermekek fosztogatója. Másfél esztendeig kereste az aradi rendőrség *Szelje (Nasi) Mari* cselédleányt, aki valóságos réme volt ama kis gyermekeknek, akiket az ő gondozására bíztak. Ez a cseléd tudniillik nem elégedett meg azzal, hogy lopott cselédkönyvvvel állott helybe és ha nem az első, de a második nap biztosan meglopta a gazdáját, hanem annyira vetemedett, hogy elvitte a gyermeket sétálni, kilopta füléből a függőnyt és ott hagyta az utcán, a parkban vagy bárhol másutt, ahol éppen kifosztotta. Több ilyen büntett elkövetése után megugrott Aradról és másfél esztendeig nem vezetett eredményre az országos körözése. Ma reggel megjelent a rendőrség cselédügyi hivatalában és jelentkezett, mert most már a saját nevére váltott cselédkönyve volt és helybe akart állani. Az aradi cselédügyi osztály azonban mintaszerű intézmény, mely már igen sok esetben tett üdvös szolgálatot a bűnügyi nyomozásnak. *Szelje Mari* mint körözött személy „figyelőre” volt véve. Mielőtt beirták volna, megnézték a figyelő lapot és nyomban tudták, hogy a rovott multu cseléd lelkiismeretét bűnök terhelik. Letartóztatták és átadták a bűnügyi osztálynak.

— Öngyilkosság az első férj sirján. Ma délelőtt tizenegy órakor az alsó temető gondnoksági épülete előtt összeesett egy öregedő, szerény öltözetű asszony. A temető örök vették észre, hogy az asszony eszméletlenül borult el és azonnal orvosért futottak. Csakhamar meg is találták az éppen arra járó *Hecht Adolf* dr.-t, aki megállapította, hogy a nő rosszullétét mérgezés okozta. Szodaoldatot ivott és a belső sérülések következtében vesztette el eszméletét. Az öngyilkost beszállították a kórházba, ahol később *Vida Vilmos* rendőrfelügyelő hallgatta ki. *Kósa Ferencné* a szerencsétlen asszony neve, aki azt mondotta jegyzőkönyve vallomás gyanánt, hogy hosszabb ideje szívbeteg és már nem tud dolgozni. Mósónő volt, de nem bírja tovább a munkát. A második férjével emiatt örökös egyenetlenségben él, mert ez nem akarja elhinni, hogy beteg és munkába zavarja Hajnalban kergette ki az ágyból és ő reszkető, roskatag tagokkal volt kénytelen a téli hajnalokban kenyérkereset után járni. A temetőbe jött ma reggel és az első férjének sirján öngyilkosságot követett el.

— Földgáz Temes megyében. *Temesvárról* jelentik: Szépfalu temes megyei községben tegnap ártézi kut furását fejezték be. A több mint 400 méter mélységű kútból bőséges mennyiségű földgáz ömlik, mely kellő támogatással áldása lehet az egész környéknek. A földművelésügyi minisztérium kiküldöttjét, aki szakvéleményt mond a földgázról, nagy reményekkel

várják. A temesvári természettudományi társulat megbízottjai hétfőn helyszíni tanulmányozást kezdenek.

— Elfogták a temesvári szélhámusokat. *Temesvárról* jelentik: Néhány hónappal ezelőtt feltűnést keltő és páratlan vakmerőséggel végrehajtott szélhámosságokat követtek el *Temesváron*. Így a többi között fölfogadott munkásokkal lebontatták a *Brück-féle* szeszgyár istállóját, az anyagot eladták és már a köveket hordták el, mikor rájöttek a dologra. Másnap ugyanez a banda utcai fákat vágatott ki, több vaskutat széjjelszedett és elhordatott és több hasonló merész tettet követett el. A rendőrség ezideig nem tudott a tettesek nyomára jutni, míg most a főcinkost *Bernát Lajos* huszonöt éves hírhedt tolvaj személyében elfogta. *Bernát* már többször volt büntetve és tavaly *Temesvár* területéről kitiltották. Elfogatása után konokul tagadott, de később bevallotta szélhámosságait. A rendőrség most társait keresi, kiknek már nyomában van.

— Döghus. *Kecskeméten* a hatósági vizsgálat kiderítette, hogy több üzletben romlott húst mértek és elhullott állatok husából készített hentescikkeket árusítottak. *Vágó Lajos* üzletében egy métermázsánál több kolbászt, füstölthust, disznóhust, disznósajtot foglaltak le, ami mind döghusból készült. *Nigrenyi Jenő* és özv. *Szabó Gergelyné* mészárosoktól szerezte be a húst, akik úgy jártak el, hogy a kirakatba egészséges és szabályszerűen lepecsételt húst akasztottak ki, de dugva döghust is adtak el. A vizsgálat megállapítás szerint *Bakó László* is eladta elhullott marhájának a húsát s ebből többen vásároltak. köztük *Polyák János* korcsmáros, *Lazanyi János* és *Antal József*. A hatóság most erélyes razziát tart az összes élelmiszerkereskedőknél.

— Bűnös anya. Az aradvármegyei Elek községi vasut állomáson 4 év előtt *Emmer Józsefnének* egy ismeretlen özvegy asszony egy 2-3 évesnek látszó leánygyermeket adott át azzal, hogy azt tartsa magánál, míg ő Makóról visszatér. A gyermeket átadó asszonynak azóta nyoma veszett. A kis gyermek csak annyit tud tájékozásul mondani, hogy *Kovács Irmának* hívják, de sem arról, hol lakott, sem hogy kik szülei, felvilágosítást adni nem tud. A bűnös anyát most köröztetik a hatóságok.

— Gondnokság alá helyezett báró. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a budapesti törvényszék gondnokság alá helyezte *Dirsztai Viktor Adolf* bárót. A fiatal báró, aki most huszonhét esztendő, ismert alakja volt a fővárosi életnek s már föltűnően elegáns öltözkéssel, elmaradhatatlan monoklijával első percben magára vonta az érdeklődést. Élete világát s mindenütt megjelent ahol mulatnak, sőt maga is adott estétet bálvány-utcai palotájában. Ott színművészek és színművésznők szórakoztatták az egybegyűlt vendégsereget, amely a báró barátáiból telt ki. Mind ennek árát fizette a báró háromezer korona havi apanázsából. Ez a különben szép pénz azonban kevésnek bizonyult tavaly nyár óta. Akkor a báró beleszeretett egy városligeti mulatóhelyen egy szép szőke lányba. Udvarolt neki soká, végül aztán úgy megszerette, hogy feleségül is akarta venni. Ez a dolog már nem tetszett a fiatal báró apjának. *Dirsztai László* báró bécsi török főkonzulnak. A sok adósságot még megfizette volna, de a szőke nő nem volt kedvére. A fiatal báró nem akart szakítani ideáljával és tovább pazarolt. Erre aztán atyja gondnokság alá helyeztette.

— 18th János végrendelete. Bécsből jelentik: *Orth János* végrendeletét a király Bécsbe való visszaérkezése után fogják kihirdetni. A hagyaték körülbelül öt millió korona, amiből egymillió koronával az eünt főherceg a toszkánai usgyhercegi családnak tartozott.

— *Jaulus Morini* Aradon. Május 20-án, szombaton este a Fehér Kereszt télikertjében kezd meg előadásait az Aradon általánosan ismert és kedvelt orfeumigazgató, *Jaulus Morini*, teljeseen ujonnan szervezett társulatával, amelyet a Fővárosi Orfeum, Royal Orfeum, Folies Caprice, Trocadero és a nagyvárad Bonboniére tagjaiból állított össze. A jól szervezett társulat naponta 14 attrakciót és 2 bohózatot ad elő. *Jaulus* társulatának Bonboniére-színpad a címe.

— Babonából feldult sir. *Karánsebesről* jelentik: Óbészsa községben és határán tavaly marhavész uralkodott, melynek sok állat esett áldozatul. A községben az a babonás hír terjedt el, hogy a tavaly elhunyt *Kaprisz György* terjeszti mint kísértet a vést, ki éjjelenként bejár a községbe és a község határában lévő tsnyájára és megfertőzi a vidéket. Ezt megakadályozandó e hó 6-án éjjel a falubeliek összeálltak, fölásták *Kaprisz* sirját és a hullát feladarolták, kivették szívét, máját, tüdejét és szétvagdalva, maguk között elosztották, hogy az mint amulet megakadályozza a kísértet rossz munkáját. A csendőrség szerint hasonló eset gyakori a román babonás nép között, de ezt annyira titokban tartják, hogy a hatóságok csak a legkritkább esetben vesznek róla tudomást.

— Elfogott álhirlapírók. A győri rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ott letartóztattak három embert, akik hirlapíróknak mondják magukat. Ezek: *Litzek József*, a Közgazdasági Tudósído munkatársa, *Szomorú József*, a Magyar Közgazdasági Lapok munkatársa, *Tóth József* szabósegéd, a Magyar Politikai Közszemle munkatársa. A győri rendőrség aziránt érdeklődik, hogy ezek a lapok léteznek-e és az ott letartóztatott három ember tényleg hirlapíró-e. A budapesti főkapitányság megállapította, hogy a Győrben letartóztatott három ember álhirlapíró. Azok a lapok, melyeknek munkatársaként szerepelnek, zuglapok s *Gyurits Árpád* notórius álhirlapíró a szerkesztőjük. Erről a főkapitányság értesítette a győri rendőrséget.

— Gyilkosság vagy öngyilkosság? Röviden jelentettük már tegnapi lapszámunkban, hogy milyen végzetes kimenetelű baleset történt a lippai kórházban. *Junker Miklós* beteget a keddről szerdára virradó éjjel ágyában átmetesztett nyakkal holtan találták. Megindult a vizsgálat annak a kiderítése végett. vajjon öngyilkosság vagy gyilkosság forog-e fenn? *Maszyk Márton* dr. a kórház igazgató-főorvosa azt mondta:

— Határozottan megállapították, hogy öngyilkosság történt. *Junker Miklós* lugosi asztalosmester néhány hónap óta van a kórházban és epileptikus beteg. *Junker* evőkést esempesztett a hálóterembe, s evvel éjjel elvágta a nyakát.

— Hogy történhetett az öngyilkosság?

— Kérem, ilyen esetek, sajnos, mindig előfordulnak. Ezeket nem lehet megakadályozni akkor sem, ha minden beteg mellé állítunk öröket.

— Hogyan került forgalomba *Heft Jakab* elmebeteg neve, akiről azt állították, hogy ő ölte meg *Junkert*.

— *Heftnek* mániája az, hogy ő meggyilkolt valakit. Öngyilkosság történt.

Érdekes ezzel szemben az, hogy *Szigeti Henrik* dr. temesvári törvényszéki orvos kijelentette, hogy a boncolás szerint valószínű az öngyilkosság esete, de nincs kizárva, hogy gyilkosság történt!

— Rendőri hírek. Ma délelőtt az Erdélyből beérkezett személyvonaton egy öreg asszonyt eszméletlenül találtak egy harmadik osztályú kocsi-ban. A mentők a kórházba szállították, ahol

orvosi beavatkozás után magához tért és elmondta, hogy Brassóban szállt vonatra, özvegy Seemann Józsefnének hívják és Budapestre igyekezett orvoshoz. — Ma délelőtt tizenegy óra tájban Óvár-utca 5. számú házban tüzet jeleztek. Egy favázás fal gyulladt ki a rossz füstvezetés következtében. A tűzoltóság elnyomta a tüzet.

— Ruhánk és háztartásunk alapos tisztántartására, használjunk egy tiszta Sunlight-szappant. Az egész világon való elterjedtségének a titka, a tisztasága. Mindenféle használati mód-ban egyenlően kiváló; úgy testünk, valamint konyhánk és egész háztartásunk tisztántartásánál, nincs különbség a Sunlight-szappannál, mely a háziasszonyok igazi kincsét képezi. 6616

— Versenyárgyalás. Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az aradi pénzügyi palota villamos világítási berendezéséhez szükséges világítási testek (csillárok, álló és függőlámpák) és izzógömbök szállításának biztosítására folyó évi június hónap 19. napjának délelőtt 11 órájára a Pénzügyigazgató hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

— Az ebéd örültje. Nagyváradon is sok száz gazdasszony van, aki ideges türelmetlenségében naponta elmondja reggeltájban:

— Mit főztek, mit főztek? Meg kell örülni az embernek! Mi lesz az ebéd?

Lehet, mától kezdve kevesebb nő mondja el ezt a szálló kifejezést, vagy legalább is felébe harapja. A mai napon csakugyan megörült egy nagyvárad asszony az ebéd problémájába. A Téglavető-utca 7. szám alatt lakik Derecskei Lajos, a Magyar államvasutak mozdonyvezetője a feleségével. Már több év óta házasok. A fiatal asszony rendkívüli ambícióval gazdasszonykodott, mindig volt valami meglepetése a férje számára. A mozdonyvezetői fizetésből bizony nagyon nehéz gazdasszonykodni és a folytonos élelmiszerdrágulás miatt egyre nehezebb lesz. Sok szomorúságot okozott ez azelőtt is a fiatal asszonynak, de még tegnap sem sejtette senki a katasztrófát. Az asszonynak éles, fúrge esze volt és igen élénk temperamentuma, annál váratlanabban következett be ma a csapás. Kora reggel Derecskei Lajos elment hazulról. Felesége félálomban feküdt még az ágyon, amikor rászólt a férje:

— Aztán jó ebéd legyen!

Még hallotta, mikor a felesége félálomban azt kérdezte:

— Mit főztek? Mi legyen az ebéd?

Két órák érkezett haza a mozdonyvezető. A konyhában egyenest a szappanhoz, mosdóhoz sietett, ledobta a kék blúzát, mellig megmosdott, aztán benyitott a szobába. Csodálkozott, hogy már hideg a tűzhely, semmi nyoma az ebédhez készüléknek, se az asszonynak. A felesége bizony még most is ott feküdt az ágyon és mikor a férje belépett, egyre azt hajtogatta:

— Mit főztek? Mi legyen az ebéd?

Derecskei Lajos lassan jött rá a szomorú valóságra, de végre is az asszony tört fényűszeme, rángatózása, ismétlése mindent megmagyarázott. Sirva szaladt az orvosért, majd délután 5 órakor kocsin a rendőrségre vitték az asszonyt és megvizsgáltatták. A rendőri orvos is megállapította a szerencsétlen gazdasszonyon az örültséget. Azonnal beszállították a Biharmegyei kórház elmegyógyosztályára.

— Személyhitel nyugdíjkepes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szücs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. 1852.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — háslag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér; Vojtek és Weisznál. 1450

TARKASÁGOK.

★

(A fogorvos.) Az aradi vasúti állomáson találkozott egymással két kurticsi, jómódu parasztgazda. Az egyik szörnyen szitta a fogát és nagyokat nyögött.

— Hazafelé utazik szomszéd ur? — kérdezte az egyik — aki gyakran jár a városba és némi intelligencia ragadt rá — a nyögős atyától.

— Haza.

— Mi baja kendnek, hogy szítja a fogát?

— Most már semmi baja sincs — felelte emez — mert kihuzattam.

— Nagyon fájt?

— Persze, hogy fájt.

— Mivel huzatta? Kokainnal talán? — kérdezte a tudálékos gazda.

A másik gondolkozott egy kicsit:

— Biz én nem tudom, hogy hijják, csak azt tudom, hogy a Forray-utca sarkán lakik a Nádasdy-palotában.

(A megjavult korhely.) Egy aradmegyei kis falu plébánosa találkozott egy kis parasztlánnyal.

— Na kedves lányom, hát hallom, hogy megjavult a bátyád, az Andris.

— Kitél hallotta tisztelendő ur?

— A faluházán beszéltek, hogy már két hete nem volt a kocsmában.

— Az igaz, — felelte az okos leány.

— Hát akkor mégis csak fogott rajta az én tanításom. Sokat beszéltem a lelkére a fiunak, hogy ne igyon bort. Igazán örülök, hogy megjavult és nem jár a kocsmába.

— Igenis főtisztelendő ur — szól bucsuzól a fúrge nyelvű gyermeklány — most nem jár a kocsmába, hanem — hazahozatja a bort.

(A nadrág.) Tanító (Móric): Ha csináltatsz magadnak egy nadrágot és veszel 80 cm. szövetet 2 forint 20 krajcárért és 40 krajcárért kelléket és fizetsz 1 forint 80 krajcárt a csináltatásért, mennyibe jön neked a nadrág?

Móric: Nekem semmibe se jön a nadrág, mert nekem mindig a tatám mellényéből csinálnak nadrágot.

Sunlight

Szappan

Szines ruhák részére!

A legnemesebb nyersanyagokból előállítva, nem támadja meg a szövetet, csak a piszkot, deztalaposan, annélkül, hogy a ruha színe megfakulna vagy eltűnne.

Kettős darab 30 fillérért.
Nyolcszögletű darab 16 fillérért.
255

6616

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gyermekévek. Nem vagyunk híve az ilyen irányzatnak, tehát nem is közöljük.

L. Ez nem sikerült.

6913.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Krach a Magyar Aszfalt-részvényekben. Két nap előtt vallotta be a Magyar Aszfalt igazgatósága azt a szégyenét, hogy az idén nem hogy osztalékot nem fizethet, de a részvénytőke jelentékeny részét elvesztette. A vállalat vallomását, melynek nyomában a vezérigazgató és a főkönyvelő elcsapatása járt, a tőzsde és a nagyközönség jogos felháborodással fogadta. A legsúlyosabban elítélik a vállalat igazgatóságának azt a tettét, hogy az évek óta folyó könnyelműségét csak az utolsó órákban tudta felderíteni. Beavatottak szerint a vállalatot évek során át jelentékeny veszteségek érték, úgy, hogy a részvénytőke egy részének elvesztéséről is beszélnek. A tőzsde a legnagyobb bizalmatlansággal van a vállalattal szemben és részvényeit nagy tételekben dobja a piacra. A részvények kurzusa két napon belül 160 koronáról 140, majd 100, tegnap 82, ma pedig 72 koronára hanyatlott. Egy hónap előtt még 210 koronán jegyezték a részvényeket. Hír szerint az Aszfalt-részvényeken úgy Budapestben, mint a vidéken igen sokan veszítik a pénzüket. Sok embert ugrattak be a spekulációba, akik most keservesen siratják elvesztett pénzüket.

— A hegyaljai motoros villamosítása. Ma délelőtt a vasúti és hajózási főfelügyelőség, továbbá az érdekeltség képviselőiből álló vegyes bizottság bejárta a hegyaljai motoros vasút vonalait és különösen az állomások kérdésével, továbbá a Halmay-telepen építendő átrakódó állomás ügyével foglalkozott. Észrevétel egyik fél részéről sem merült fel és ezért most már gyors tempóban folynak az átalakítási munkálatok, melyeket január elsejéig be kell fejezni.

— Az aradi piac áráiról ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 3-8 drb saláta 4 fill., 1 drb kalarabé 12-20 fill., 1 rakás kelkáposzta — fill., Tök 1 drb 1.00-1.50 kor. Zöldborsó — fill., 1 kötés Spárga 50-80 fill., 1 kötés retek 2-5 drb. uborka 40-70 fill., zöld paprika 1 drb 10-20 fill. 1 kiló spenót 5-8 fill., 1 kiló sóska 8-10 fill., paradicsom — fill., 1 kiló burgonya 8-10 fill., 1 drb. káposzta — fill., 1 kötés vöröshagyma 1-3 fill., 1 kötés fohagyma 2-4 fill., 1 kötés zöldség 4-12 fill., 1 drb zeller 4-20 fill., 7-8 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 18-20 fill., 1 csomó tehénturó

Tisztviselői kölcsönt katonatiszteknek

állami, megyei, városi hivatalnokok, valamint

a legelőnyösebb feltételek mellett

kezesek nélkül eszközöl

minden előzetes kiadás nélkül, biztosítási iroda,

Arad, Hunyadi-u. 1. I. em., hol bővebb felvilágosítás nyerhető. 2008

Maidt és Schrod

angol urí divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt árnraktárunkat, hol valódi panama kalapok 13 kor.-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban I-a fehér és ingek 3. 50 kor.-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Harisnyák, kesztyűk, sötét botok és esőernyők minden árban. Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabott árak!

8-12 fill., 1 liter tejfel 1'00-1'40 fill., 1 kiló vaj 2'80-3'40 fill., 1 drb rántanivaló csirke 1'20-1'50 fill., 1 drb csirke sütni 2'00-2'50 fill., 1 drb tyúk 2'40-3'20 fill., kappan 3'50-4'00 fill., 1 drb sovány liba 4'50-6'00 fill., 1 drb kövér liba 1000-1800 fill., 1 drb sovány kacsa 250-280 fill., 1 drb kövér kacsa 500-700 fill., 1 drb pulyka 700-1000 fill., 1 drb karfiol — fill., 1 kiló fehér kenyér 80 fill., 1 kiló barna kenyér 28 fillér, 1 kiló marha hus eleje 126 fill., 1 kiló marha hus hátulja 152 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 168 fill., 1 kiló borju hus 180 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 184 fill., 1 kiló zsir 192-200 fill., 1 kiló szalonna 192-240 fill., 1 kiló juhhus 140-160 fill., 1 kiló bárányhus 160-180 fillér.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 12.

A sok eső hátrányára van a vetésnek, a rozsda jelei már is mutatkoznak.

A gabonaüzlet irányzata szilárd, amihez a májusi határidő üzemeltetése lebonyolítása adja az impulzust.

Elkelet a mai piacon:

800 mm. buza	10.80-11.—
300 mm. tengeri	5.70-5.80
Zab	8.—
Arpa	7.80.—
Rozs	7.50

Az árak ötvenkilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 12.

Amerika 1 1/2-ol magasabb. Kínálat, vételkedő gyenge. 8 ezer mm. 10 fillérrel drágább.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli sárlat	3 órai sárlat
-------------	---------------

Buza 1911. májusra	12.30-12.31	12.24-12.25
Buza 1911. októberre	11.27-11.28	11.25-11.26
Rozs 1911. októberre	9.10-9.20	9.16-9.17
Tengeri 1911. májusra	6.39-6.41	6.38-6.39
Zab 1911. októberre	7.57-7.58	7.55-7.56

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Máj. 12. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.80
Magyar koronajárdék 4%	91.10
Magyar koronajárdék 5 1/2%	79.90
Magy. földt. kötvény 4%	92.50
Morvát-szlavon földt. kötvény	94.—
Magyar nyeménysorsjegy kölcsön	272.—
Fiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	158.—
Osztrák járdék papírban	92.80
Osztrák járdék esztbe	96.50
Osztrák járdék aranyban	115.50
Osztrák koronajárdék 4%	92.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	16.—
Osztrák-magyar bankrészvény	13.35
Magyar hitelbank-részvény	815.—
Osztrák hitelintézeti részvény	645.25
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	74.50
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márka	117.35
London vista	239.95
Páris vista	4.75
90 márkás arany	26.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Máj. 12

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	11.05-11.10
76	—	—	—	11.15-11.20
77	—	—	—	11.20-11.30
78	—	—	—	11.40-11.50

Buza (Temesvári kerek. ár):

75 kilogrammos	—	—	—	11.10-11.20
Rozs	—	—	—	8.30-8.35
Arpa	—	—	—	7.75-7.85
Zab	—	—	—	8.50-8.60
Tengeri	—	—	—	6.05-6.10

Budapest-közbiztonsági sertéskereskedelem

— Máj. 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kiló grammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig orjeddő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 169-170 fillérig; fiatal közép páronként 240-280 kilogrammig terjedő súlyban 180-183 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéslétszám máj. hó 9. napján volt készlet 2396 darab, máj. 10 napján toltatott 196 darab, máj. 10 napján elszállított 89 darab, május 10 napjára maradt készletben: 23993 darab. A készlet sertés üzemeltetése változatlan.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZINHÁZ.

Szombat, 1911. május hó 13-án:

C) Bérletszűnet. C) Bérletszűnet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével:

Itt először:

Éljen a király.

Böszörményi 3 felvonásban. Írták: Veber és Hennequin. Fordította: Góth Sándor.

SZEMÉLYEK:

Goujon báró	Góth Sándor	Yvonne	Harmath J.
De Bliques	Delly Lajos	Clara	Novák Irén
Courbier	Vass Jenő	Kerliandecné	Benkőné
Labourier	Várnay József	Juliette	Deliné
Kerliandec	Polgár S.	Emmeline	Zalay Margit
Gungad	Heltai Jenő	Rose	Sütő Manci

Készlete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Ertesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy Ecker Péter ur az arad „Turul” cipőraktár üzletvezetésétől megvált és helyette Weinberger Ede urat volt szerencsénk megnyerni.

Kérve a nagyérdemű közönséget, hogy bizalmukat az új üzletvezetőnkre fentartani sziveskedjenek.

2159

Tisztelettel

A „Turul” cipőgyár r.-t.
Igazgatósága Temesvár.

Maison Steiner

Chapeaux pour Dames

női-kalap különlegességi

divatterme

Arad, Forray-u. 2/a.

(Lukácsy-házban.)

Megnyilt!

és kéri Arad és vidéke m. t. elsőkelő hölgyközönségét ennek megtekintésére, minden vásárlási kényszer nélkül.

A kiállítás áll Suzanne, Georgette, Viret modell-házakból való kalapokból. 2119.

Csakis eredeti párisi kalapok.

Bevásárlási iroda.

Louis Meier

93 rue Richelieu Páris.

Katonazene!

2171

Pannonia

éttermében

szép idő esetén folyó hó 13-án szombaton, este 8 órakor

Katonazene!

Uj czipő üzlet!

férfi, női és gyermek czipő kész raktár, mérték utáni megrendelések, czipő felsőrész készítése, tűzése

1318

KLEIN JÓZSEF-nél

ARAD,

Petőfi-utca sarok.

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál kaphatók Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek. 4578

Derékfűzők méret után a legújabb formákban.

Aki bort, gyümölcsöt, gabonát, butort,

Zongorát, stb.

Azonnal, vagy

rövid időn belül eladni óhajt,

aki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,

de nincs rá vevője, illetve bér-
lője,

igen gyorsan eredményhez jut,
ha az **Aradi**

Közlöny kis hirdetési rova-
tát használja. Aki

összeköttetés és ismeretség híján
házastársat, nevelőt, könyvelőt,

zsellért, stb. keres, továbbá aki

iovát, kocsit, földet, házat, stb. ven-
ni, vagy eladni akar, ha hirdet,

özönével kap ajánlatot. A hirde-
tés a hirdetőre kész

nyereség.

Aki tehát okosan számít és

pénzére nem akar mindenáron

ráfizetni,

óriási meglepetésben lesz része,

Ha mindenkor

igyekszik apróhirdetéseit

részletesen összeállítva, a hir-
detés

dijának beküldése mellett, az
„Aradi Közlöny“-ben

elhelyezni. A sikeres eredményt

több száz és száz eset igazolja.
Igy tehát

érdekében áll

Sürgősen

ez ügyben

intőzködni.

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel
8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak
száma szerint számítódik. Minden
szó 4 fillér, feltünőbb szedéssel 8
fillér. A vastagabb betűkkel kívánt
szavak a kéziratban aláhúzással
jelzendők.

Szépaszony

leveleit tessék elvitetni, mert nem
őrzi tovább a kiadóhivatal.

Olcsó

természetes ásványviz.

2 literes lithiumos borhegyi borviz
üvegcserevel 36 fillérért kapható
Kardos Miklós ásványviz raktárá-
ban Arad, Szabadság-tér 12. (Vas-
kapu.) 10 üveg vételénél házhoz
szállítatik. Üvegbetét 12 fillér. Te-
lefon. 2116

Rézkenpor

5 kilós csomagokban jutányos áron
kapható, Färber Lajos kereskedé-
sében Aradon. 2094

Ormay Norbert utca 2. sz.

Leininger-utca mellett, egy hasz-
nált, de jókarban lévő plüss gar-
nitura olcsón eladó.

Egy mindenestől cselédleány,

esetleg bejárónő azonnal helyet
talál. Cím a kiadóhivatalban.

Kerpel Izsó

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden uj-
donság azonnal kapható. 80.000
kötetes zenemű-kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb áron. Üzleti könyvek,
u. m. strazzák, naplók, stb. gyári
raktára. Bonyilvántartási iverk
készlete. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Izsó
könyv- és papírkereskedése Ara-
don. 1451

Jég

háztartási célokra naponta házhoz
szállítva 6, 8, és 12 koronás havi
bérletben megrendelhető az „Aradi
légtelap” jéggyáránál Petőfi-u 7a.
telefon 199 sz. 1828

Gyermektelen házmasterpár

kerestetik, hol az asszony a lakás
takarítását végezné lakásért és
fizetés mellett. Kik szobalányi m-
nőségben hosszabb ideig szolgál-
tak, előnyben részesülnek. Ajánla-
tokat „Tiszta” jellegre kérünk.
1795

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz
levélpapírok teljesen ép dobozok-
ban 25% engedménnyel lesznek
kiárúsítva Ingusz I. és Fia könyv
és papírkereskedésében Andrassy-
tér 16. Maurer-féle kilométer auto-
mobil- és kerékpár térkép ára 60
fillér. 555

Nagyon jókarban

levő kerékpár sürgősen és olcsón
eladó. Damjanich-u 14. 2184

Egy jó forgalmu

szatócs-üzlet trafik és italméréssel
eladó. Sarló-utca 8. 2112

Lakás

Uj-Aradon a főtéren 3 szoba, zárt
folyosóval július 1-től kiadó. Böveb-
bet Neuman Testvérek irodájában.
2124

Kiadó

november, esetleg október 1-től
négy szoba, fürdőszoba, konyha és
egyéb mellékhelyiségekből álló mo-
dern lakás Erzsébet-körut 37. sz.
alatt. 2138

Kerestetik megvételre

egy három méter széles vaskapu,
melyben kis ajtó is van és egy jó
karban levő Wertheim-szekrény.
Ajánlatok Községi előljárással Ma-
gyarad küldendők. 2143

Eladó modern magánház

Kapa-utca 45/b. szép uri lakással,
villany, vízvezeték, árnyas udvar,
kert természetesen, fiatal gyü-
mölcsfákkal. Értekezhetni a déli
órákban 8-ig ugyanott. 2121

Kiadó.

különbejáratu utcai butorozott szoba
feregmentes, világos. Simonyi-utca
6 szám. 2166

Angol uri nő

három hónap alatt tanít angolul.
Kereskedelmi alkalmazottaknak,
Amerikába készülőknek olcsó lec-
két ad. Cím Kerpel Izsó könyvke-
reskedésében megtudható. 2165

Transzport hordók

eladók. Cím a kiadóban. 2164

Modern 2 szobás lakás

I. emeleten fürdőszobával, villany-
világítással, áthelyezés miatt június
hó 1-ére átadó. Kossuth-utca 39. sz.
2161

Lakás-keresés!

Magános kis házat kerttel, ldhető-
leg istálló és kocsiszinnel kibérel-
nék július 1-ére. Cím a kiadó-
hivatalban. 2157

Eladó fűszerüzlet.

A város legforgalmasabb utcájában
ital- és trafik-engedéllyel családi
okokból azonnal átadó. Vételhez
igen kevés készpénz kívánatos. Cím
megtudható a kiadóhivatalban. 2141

Lakás kiadó

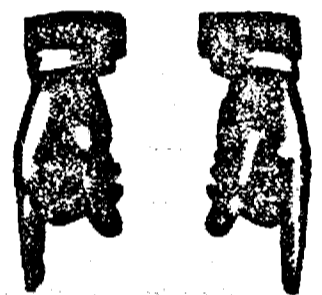
Sárossy-utca 5. szám alatt 1 föld-
szinti utcai 3 szobás lakás fürdő-
szobával és mellékhelyiségekkel
november 1-re, esetleg aug 1-re
is kiadó. 2129

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1874

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban.)

16 írással bíró nő vagy férfi

Expedícióhoz

felvétetik.

Bövebbet a kiadóhivatalban.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairóvíz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű fi-
gurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és
fénykép után, síremlékeket,
mindennemű iparművészeti tár-
gyakat, modern épület, díszítő
szobrászmunkákat, terakotta, kő,
gipsz, cement, stb. anyagokból
és azok javítását elvállalja a
legolcsóbb árért. 4407

Honi
ipar!

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb
hazai gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t., Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

ARADON, Andrássy-tér. (Minorita-palota.)

130 saját küli- és belföldi fiókraktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 18.000 pár heti gyártás.

Versenyen kívüli árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben 5.50
Moire selyem-szoknya 3.90

Reformfűzők 3.50

Nyári keztyük 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75

a kirakatban látható. ::

Csipke-maradékok félárban.

Kérem a kirakatokat
megtekinteni :: ::

E héten csipkék, betétek,
csipkeszövetek mélyen leszállított
árban lesznek árusítva.

Mig a készlet tart, kivételes olcsó árakban
szerb vásznak, 15 színben, jól mosható,
métere 22 krajcár.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
fehér és fekete is, métere 35 krajcár.

Mosó delainek és cretonok legujabb min-
táiban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüszter-
köppeny, tegethof, szürke és fekete szín-
ben 6.50 frt. Friss szállitmány érkezett.

HOFFMANN SÁNDOR

ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.